

LAI DZIVO LIELĀS OKTOBRA SOCIALISTISKĀS REVOLUCIJAS 33. GADADIENA!

VISU ZEMJU PROLETARIEŠI, SAVIENOJĒTIES!

Literatūra un Māksla

LATVIJAS PADOMJU RAKSTNIEKU KOMPONISTU, MĀKSLINIEKU UN ARCHITEKTU SAVIENĪBU LAIKRAKSTS

1950. G.

7. NOVEMBRĪ

Nr. 45 (303)

J. V. STAĻINS

ZEM ĻEŅINA KAROGA,
STAĻINA VADĪBĀ — UZ PRIEKŠU,
UZ KOMUNISMA UZVARU!

Biedram J. V. STAĻINAM

Maskavas darbaļaužu deputātu Padomes, partijas, sabiedrisko organizāciju un Padomju Armijas pārstāvju kopīgās Oktobra Socialistiskās revolūcijas 33. gadadienai veltītās svinīgās sēdes dalībnieki sūta Jums, ģenialajam padomju tautas vadonim un skolotājam, kvēlu, sirsnīgu sveicību!

Daudzmitojonu lielā padomju tauta Ļeņina-Staļina partijas vadībā ar sajūsmu strādā, lai pabeigtu Padomju Savienības tautas saimniecības atjaunošanas un attīstības pēckara piecgadu plānu.

Rūpniecības pirmskara līmenis pārsniegts un palicis tālu aiz muguras, ievērojamus panākumus ieguvuši socialistiskās lauksaimniecības darbaļaudis, sekmīgi tiek realizēta grandiozā staļiniskā dabas pārveidošanas programma.

Mūsu zemes darbaļaudis uzņēma vēsturiskos PSR Savienības Ministru Padomes lēmumus par pasaulē lielāko hidroelektrostaciju un apūdeņošanas sistēmu celtniecību uz Volgas, Vidusazijā, Ukrainā un Krimā ar dedzīgām pateicības jūtām savai padomju valdībai un Jums, dārgo biedri Staļin. Lielās komunisma celtnes atkal pauž Jūsu nemītīgās rūpes par valsts ražošanas spēku tālāku uzplaukumu, par komunisma materiāli tehniskās bāzes radīšanu, par padomju tautas labklājību.

Lielas sekmes sasniegtas padomju zinātnes un kultūras attīstībā. Mūsu zinātnieki atdod visus savus spēkus un zināšanas komunistiskajai celtniecībai.

Dārgo Josif Visarionovič, Jūs — lielais zinātnes korifejs — nemītīgi papildināt un darāt bagātāku boļševiku partijas un padomju tautas vareno idejisko ieroci — marksisma-ļeņinisma teoriju. Jūsu ģenialie darbi valodniecības jautājumos bija jauns izcils devums marksisma-ļeņinisma dārgumu krātuvei, atklāja visu padomju zinātnes nozaru plašās tālākās attīstības perspektīvas.

Padomju tautas pasaulvēsturiskās uzvaras iedvesmo tautas demokrātijas valstu darbaļaudis, kas ieguvuši lielas sekmes socialisma celtniecībā. Jaunu dzīvi uz demokrātiskiem pamatiem sekmīgi ceļ daudzmitojonu lielā Ķīnas tauta, kas noņēmusi ārzemju imperialisma un gomindana kliķes jūgu. Pagājušais gads bija Vācijas demokrātiskās republikas tālākas nostiprināšanās gads. Simti mitojoni darbaļaužu Rietumos un Austrumos ar bezgalīgas mīlestības jūtām vērs savus skatienus uz Jums, visas progresīvās cilvēces ģenialo vadoni un skolotāju.

Kopā ar padomju tautu slaveno Lielās Oktobra Socialistiskās revolūcijas 33. gadadienu svin visu zemju vienkāršie cilvēki, kas apvienojušies varējuma miera piekritēju kustībā. Pieci simti mitojonu parakstu zem Stokholmas Uzsaukuma spilgti liecina par tautu nelokāmo gribu savaldīt amerikāņu un angļu jauna kara kurinātājus.

Visas pasaules godīgie cilvēki apzīmogo ar kauna zīmi Amerikas agresorus — varonīgās Korejas tautas un Austrumu kolonijālo tautu brīvības un neatkarības žņaudzējus.

Dārgo biedri Staļin!

Mēs esam priecīgi, ka varam ziņot Jums, ka Maskavas un Maskavas apgabala rūpniecības uzņēmumu darbinieki, plaši izvēršot socialistisko sacensību, pārsnieguši 1950. gada 10 mēnešu plānu. Maskavas celtnieki neatlaidīgi cīnās, lai izpildītu Jums doto solījumu — pirms termiņa pabeigtu dzīvokļu, kultūras un komunālo iestāžu celtniecības gada plānu.

Maskavas apgabala kolhoznieki, mašīnu un traktoru staciju un padomju saimniecību darbinieki sekmīgi veikuši lauksaimniecības darbus, pirms termiņa izpildījuši labības piegādes plānu un kartupeļu nodošanu valstij. Sekmīgi attīstās sabiedriskā lopkopība. Kolchozu apvienošanās un plašas pirmšķirīgās mašīnu tehnikas lietošanas rezultātā panāktas ievērojamas sekmes kolchozu tālākajā organizatoriski saimnieciskajā nostiprināšanā.

Maskavas un Maskavas apgabala darbaļaudis solās Jums, Josif Visarionovič, ka neželos spēkus un darbu, lai plauktu mūsu lielā socialistiskā Dzimtene, lai uzceltu komunistisko sabiedrību.

Mīļo biedri Staļin! No visas sirds vēlam Jums ilgu ilgu mūžu, veselību un ražīgu darbu padomju tautas laimes labā, visas pasaules darbaļaužu labā!

Lai dzīvo Lielās Oktobra Socialistiskās revolūcijas 33. gadadiena!

Lai dzīvo mūsu vareno socialistiskā Dzimtene!

Lai dzīvo mūsu mīļotā Padomju valdība!

Lai dzīvo padomju tautas avangards — varonīgā Ļeņina-Staļina partija!

Slava lielajam un gudrajam padomju tautas un visas pasaules darbaļaužu vadonim, dārgajam un mīļotajam biedram Staļinam!

Maskavā, Kremlī

Biedram STALINAM

Dārgais Josif Visarionovič!

Mēs, Rīgas pilsētas Darbaļaužu deputātu padomes, Latvijas Komunistiskās (bolševiku) partijas Rīgas pilsētas komitejas un sabiedrisko organizāciju, Padomju Armijas, pilsētas inteligences pārstāvju un stachanoviešu svinīgās sēdes dalībnieki, atzīmējot Lielās Oktobra Socialistiskās revolūcijas 33. gadadienu, sūtām Jums, padomju tautas ģenijālajam vadonim un skolotājam, pasaulē pirmās socialistiskās valsts dibinātājam un vadītājam, kvēlu, sirsnīgu sveicienu!

Viena trešdaļa gadsimta pagājusi kopā tā vēsturiskā brīža, kad visas pasaules vienā sestdaļā Krievijas strādnieki un zemnieki bolševiku partijas un tās vadoņa Ļeņina un Staļina vadībā nodibināja Padomju varu, kad cilvēces attīstībā sākās jauns laikmets.

Latvijas Padomju Socialistiskā Republika, tāpat kā visa mūsu Padomju Dzimtene, sagaida Lielās Oktobra Socialistiskās revolūcijas 33. gadadienu ar lielu politisku un darba rosmi.

Republikas darbaļaudis, plaši izvēršot socialistisko sacensību, ar mūsu Dzimtenes brālīgo tautu pastāvīgu palīdzību sasnieguši izcilus panākumus Staļina pēckara piecādes izpildīšanā. Republikas rūpniecība vairāk nekā divkārtīgi pārsniegusi pirmskara līmeni produkcijas ražošanā. Jau līdz Lielās Oktobra Socialistiskās revolūcijas 32. gadadienai, tas ir, trijos gados un deviņos mēnešos, republika sekmīgi izpildīja piecādes plānu ražošanas līmeņa ziņā.

Latvijā izauguši teicami strādnieku-stachanoviešu un inženier tehnisko darbinieku kadri. Rīgā 34 tūkstoši strādnieki izpildījuši savus piecādes plānus. Ražošanas meistari bb. Himpelis, Grass, Briedis, Masulis, Grava, Enne, Makarova, Samkova, Vagina un simtiem citu stachanoviešu izpildījuši 11 līdz 20 gadu normas. Septiņiem rūpniecības novatoriem piešķirts goda pilnais Staļina premijas laureata nosaukums. Rūpniecības un fabrikās vērsās plašumā cīņa par vispilnīgāko darba metožu ieviešanu. Ap 1800 briģu sacensības par produkcijas teicamu kvalitāti.

Sekmīgi attīstās socialistiskā lauksaimniecība. Mūsu republikas apvienotie kolchozi, kā arī padomju saimniecības arvien plašāk izlieto moderno padomju tehniku un agronomiju, iegūstot arvien lielākas un lielākas ražas. Traktoru parka jauda jau 1949. gadā trīskārtīgi palielinājās, salīdzinot ar 1945. gadu. Palielinās lopu skaits, pieaug Latvijas lauksaimniecības svarīgākās nozares — lopkopības produktivitāte.

Šogad, tāpat kā iepriekšējos gados, republikas kolchozi un padomju saimniecības pirms termiņa izpildīja labības un citu lauksaimniecības produktu sagādes valsts plānu.

Padomju varas laikā Latvijā notikusi īsta kultūras revolūcija. Vidusskolu skaits pieaudzis pusotrkārtīgi. Realizēta vispārējā septiņgadīgā izglītība. Nodibinā-

tas daudzas zinātniskas un kultūras iestādes. Mūsu zinātnieki, rakstnieki, mākslinieki un aktieri, strādājot tautas labā, dod vērtīgu ieguldījumu komunisma celtniecībā.

Latvijas PSR darbaļaudis aktīvi piedalās varenajā kustībā par mieru, par tautu vispārējo drošību, pret jauna pasaules kara imperialistiskajiem kurinātājiem. Vispasaules miera piekritēju kongresa Pastāvīgās komitejas Stokholmas Uzsaucumu vienprātīgi parakstījuši visi republikas pieaugušie iedzīvotāji. Mūsu delegāti Miera piekritēju otrajā Vissavienības konferencē izteica visas latviešu tautas vienprātīgo cenšanos pēc stabila miera. Mūsu republikas darbaļaudis dedzīgi apsveic Direktīvu padomju delegātiem otrajā Vispasaules miera piekritēju kongresā.

Mēs, ziedošās Latvijas brīvie darbaļaudis, esam lepnī, ka demokrātijas un socialisma spēku nometnī, kas arvien pieaug un nostiprinās, vada mūsu lielā socialistiskā Dzimtene — visas progresīvās cilvēces cerība. Lielā patriotiskā sajūsmā Rīgas darbaļaudis sākuši izpildīt pirmos pasūtījumus dižajam komunisma celtnēm pie Volgas, Turkmēnijā, pie Dņepras un Krimā, apzinoties, ka šīs celtnes vēl vairāk nostiprinās miera un demokrātijas nometnī, vēl augstāk pacels mūsu Tēvijas lomu un nozīmi, kura soļo progresīvās cilvēces avangardā.

Patriotiskā lepnumā par savu socialistisko valsti, par padomju demokrātijas mūsu republikas darbaļaudis gatavojas vietējo darbaļaužu deputātu padomju vēlēšanām. Tās būs patiesi demokrātiskas vēlēšanas, kurās piedalīsies visa tauta. Tas būs staļiniskā komunistu un bezpartejisko bloka jauns triumsfs.

Dārgais Josif Visarionovič! Padomju Latvijas darbaļaužu vārdā apliecinām Jums, ka mūsu republikas strādnieki, kolchoznieki un inteligence bolševiku partijas un Padomju valdības vadībā vēl plašāk izvērsīs socialistisko sacensību, lai pirms termiņa izpildītu un pārsniegtu ražošanas plānus rūpniecībā un lauksaimniecībā, neatlaidīgi cīnīsies par mūsu lielās Dzimtenes tālāku uzplaukumu.

No visas sirds novēlam Jums, mūsu dārgais un mīļotais vadoni un skolotāj, ilgu jo ilgu mūžu un labu veselību par prieku un laimi padomju tautai, visas pasaules darbaļaužu labā.

Lai dzīvo Lielās Oktobra Socialistiskās revolūcijas 33. gadadiena! Lai dzīvo mūsu lielā Dzimtene — mūsu zemes tautu draudzības un slavas balsts!

Lai dzīvo lielā bolševiku partija, Ļeņina-Staļina partija, cīņās rūdītais padomju tautas avangards, mūsu uzvaru iedvesmotāja un organizētāja!

Slava tautu lielajam vadonim, dārgajam un mīļotajam biedram Staļinam!

Vakar PSR Savienības Lielajā teatrī Lielās Oktobra Socialistiskās revolūcijas 33. gadadienai veltītā svinīgā sēde Maskavā

Svinīgi majestātiska ir Maskava. Galvaspilsēta tērpusies svētku rotā. Ielas un laukumus grezno karogi, transparenti, sienu gleznojumi, kas stāsta par padomju tautas — komunisma cēlājas, vispasaules miera cīņas priekšpulka darba sasniegumiem, par Maskavas — mūsu padomju laikmeta karognesējas darba varonību. VK(b)P CK Aicinājumi sauc padomju tautu uz jaunām uzvarām komunisma celšanas darbā.

Visur redzami lielo vadoņu, padomju valsts dibinātāju V. I. Ļeņina un J. V. Staļina ģimietnes, partijas un valdības vadītāju ģimietnes.

Svētku priekšvakarā, tiklīdz metās krēsla, galvaspilsētas ielas un laukumos iedegās elektrisko spuldžu miljoni. Ielas pilnas ļaužu, skan čalās un smieklī. Pēc ieviesušās tradīcijas tautas svētku dienās maskavieši dodas uz Sarkano laukumu, uz Kremli, kur dzīvo un strādā lielais Staļins. Padomju ļaudis savas labākās domas un jūtas veltī visas progresīvās cilvēces lielajam vadonim, mūsu Dzimtenes vēsturisko uzvaru iedvesmotājam un organizētājam.

Spožās ugunis laistās Sverdlova laukums. Virs Lielā teatra frontona plīvo 16 savienoto republiku karogi. Starp kolonnām paceļas ielas Marksa, Engelsa, Ļeņina un Staļina ģimietnes. Te, Lielajā teatrī, ik gadu svētku priekšvakarā pulcējas labākie galvaspilsētas ļaudis — stachanovieši, zinātnieki, mākslas darbinieki, revolucionāro cīņu veterāni, Padomju Armijas karavīri.

Padomju tauta atskatās uz gada laikā paveikto darbu. Komunisma cēlāji priecājas par gūtajiem panākumiem un izsaka savu gribu cīnīties par jaunām uzvarām.

Gada laikā mūsu Dzimtene guvusi ievērojamas sekmes. Par tām ziņoja lielajam Staļinam savienotās republikas, novādi un apgabali, par tām padomju tauta uzzināja no Cent-

ralās statistikas pārvaldes ziņojuma par 1950. gada trešo ceturksni.

Pagājušajā gadā mūsu zeme pārsniedza rūpniecības un lauksaimniecības pirmskara līmeni. Šis gads izvērties par vēl straujāku, vēl varenāku socialistiskās ekonomikas un kultūras kāpinājumu. Visā zemē plaši attīstījies gigantisks jauncelšes darbs. Padomju tauta, pārveidodama dabu, uzsākusi būvēt lielās komunisma celtnes — Kuibiševas, Staļingradas un Kachovkas hidroelektrostacijas, Turkmēnijas galveno kanāli, Dienvidukrainas un Ziemeļkriemas kanālus. Tautas iniciatīva verd kā varens avots. Šogad radušās jaunās metodes un formas, kā celt darba ražīgumu rūpniecībā, fabrikās, padomju saimniecībā un kolchozos. Visa zeme uzinājusi jaunus stachanoviešu — rūpniecības un lauksaimniecības novatoru vārdus.

Padomju tauta — tauta cēlāja cīņās par mieru visā pasaulē. Mierīgajā darbā tā redz savas laimes avotu, komunisma uzcelšanas ķīlu. Padomju Savienībā, Maskavai pievērstas visas pasaules darbaļaužu domas. Padomju Savienībā viņi redz miera balstu. Mūsu Dzimtene ir miera gaismas avots, nedziestoša bāka, kas visai cilvēcei rāda ceļu uz mieru un tautu strauju progresu.

Virš Lielā teatra skatuves zaigo zelta burtiem rakstītie vārdi: „Lai dzīvo padomju tautas vadonis — lielais Staļins”. „Lai dzīvo Lielās Oktobra Socialistiskās revolūcijas 33. gadadiena”.

Skatuves dzījumā V. I. Ļeņina un J. V. Staļina portreti ziedu ietvarā. Pulkstenis 7 vakarā. Prezidijā ieņem vietas bb. V. Molotovs, K. Voroišovs, A. Mikoļjans, N. Bulgaņins, L. Kaganovičs, A. Andrejevs, N. Čruščevs, N. Šverņiks, A. Kostigins, M. Suslovs, P. Ponomarenko, M. Škirjatovs, valdības locekļi un Maskavas Padomes deputāti.

Partijas un valdības vadītājus klātesošie sagaida ar ilgstošiem ap-

lausiem. Vairākas minutes zālē skan suminājumi par godu biedram J. V. Staļinam.

Lielā Oktobra 33. gadadienai veltīto Maskavas Padomes svinīgo sēdi, kurā piedalās partijas, sabiedrisko organizāciju un Padomju Armijas pārstāvji, atklāj b. M. Jasnovs. Zālē plūst Padomju Savienības Valsts himnas skaņas.

Vētrainām ovācijām skanot, sēdes dalībnieki goda prezidijā ievēl VK(b)P CK Politbiroju ar biedru J. V. Staļinu priekšgalā.

Vārdu ziņojuma nolāšanai dod PSRS Ministru Padomes Priekšsēdētāja vietniekam b. N. Bulgaņinam, kuru sēdes dalībnieki apsveic sirsnīgiem aplausiem.

Nobeigdams ziņojumu, b. Bulgaņins saka:

— Lielie panākumi, ko mūsu zeme guvusi pēckara laikā, ir padomju cilvēku varonīgā darba un komunistiskās partijas, Ļeņina-Staļina partijas pareizās politikas rezultāts. Partijas organizējošā un vadošā loma izpaužas visās mūsu valsts un sabiedriskās dzīves nozarēs. Zem bolševiku partijas karoga vēl vairāk nostiprinājies padomju sabiedrības morāli politiskā vienība, attīstījusies un kļuvusi vēl ciešāka tautu staļiniskā draudzība.

Mūsu komunistiskās partijas darbība rāda, ka tā visaugstāk stāda tautas intereses un prasīgi cīnās par tām. Kalpojot Dzimtenei un tautai, partija iemantojusi padomju cilvēku mīlestību un viņu pilnīgu uzticību. Tas ir Padomju Savienības spēka avots.

Svinīgās sēdes dalībnieki sarīko vētrainas ovācijas par godu bolševiku partijai, par godu padomju tautas ģenijālajam vadonim un skolotājam biedram J. V. Staļinam. Visi pieceļas. Zālē ilgi nerimst vētrainie aplausi.

Lielā sajūsmā svinīgās sēdes dalībnieki pieņem apsveikumu biedram J. V. Staļinam.

PSR SAVIENĪBAS KARA MINISTRA PAVĒLE

Nr. 125

1950. gada 7. novembrī

Maskavā

Biedri kareivji un seržanti!

Biedri virsnieki un ģenerāļi!

Sodien Padomju Armija kopā ar visu padomju tautu svin Lielās Oktobra Socialistiskās revolūcijas 33. gadadienu.

Padomju Savienības darbaļaudis sagaida Lielā Oktobra svētkus ar izcilām uzvarām cīņā par PSRS tautas saimniecības atjaunošanas un attīstības piecādes plāna sekmīgu izpildīšanu. Bolševiku partijas un sava mīļotā vadoņa biedra Staļina gudrajā vadībā mūsu zemes strādnieku šķira, zemnieki un inteligence lielā sajūsmā realizē staļinisko programmu komunistiskās sabiedrības celtniecībā.

Padomju karavīri, tāpat kā visa mūsu tauta, sagaida visas tautas svētkus ar lepmumu par savu socialistisko Tēviju, par tās jaunajiem izcilajiem panākumiem un sasniegumiem, kas spilgti rāda socialisma pārākumu pār kapitalismu.

Pagājušajā gadā Padomju Armija guvusi ievērojamas panākumus kaujas un politiskajās mēcībās. Mūsu armija cieši saliedēta ap slavenu komunistisko partiju, Padomju valdību un mūsu mīļoto vadoni un skolotāju biedru Staļinu.

Padomju tauta un viņas armija modri seko miera ienaidnieku intrigām un vienmēr patur prātā kara draudus.

Angļu un amerikāņu imperialisti piekopj jauna pasaules kara kurināšanas politiku. Katru mēra sajūtu zaudējušie kara kurinātāji tagad pārgājuši uz tiešiem agresijas aktiem, izraisot asiņainu intervenciju pret korejiešu tautu.

Imperialistiskajiem agresoriem stājas pretī miera piekritēju varenā kustība, kas diendienā kļūst arvien stiprāka. PSRS gudrā staļiniskā ārpolitika un neatlaidīgā cīņa par mieru un sadarbību starp tautām iemanto visā progresīvajā cilvēce arvien lielākas simpatijas un atbalstu.

Padomju Armijai jāveic atbildīgi uzdevumi — modri jāsargā izcīnītais miers, mūsu Dzimtenes robežas un padomju tautas radošais darbs.

Padomju karavīriem jācīnās par jaunām panākumiem militārajās un politiskajās mēcībās, nemitīgi jāceļ mūsu karaspēka modrība un kaujas gatavība.

Padomju tauta var droši pajauties, ka mūsu armija, kas ir bezgalīgi uzticama savai socialistiskajai Dzimtenei, komunistiskajai partijai un biedram Staļinam, arī turpmāk modri sargās Lielā Oktobra iekarojumus.

Biedri kareivji un seržanti, virsnieki un ģenerāļi!

Sveicinu un apsveicu jūs Lielās Oktobra Socialistiskās revolūcijas 33. gadadienai!

Atzīmējot visas tautas svētkus, pavēlu:

Sodien, 7. novembrī, mūsu Dzimtenes galvaspilsētā — Maskavā, savienoto republiku galvaspilsētās, kā arī Kaļiņingradā, Ļvovā, Chabarovskā, Vladivostokā un varonīgajās: Ļeņingradā, Staļingradā, Sevastopolē un Odesā — salutēt ar divdesmit artilērijas zalvēm.

Lai dzīvo lielā padomju tauta un tās varonīgā Padomju Armija!

Lai dzīvo mūsu dārgā Padomju Valdība!

Lai dzīvo mūsu komunistiskā partija!

Lai dzīvo visu mūsu uzvaru iedvesmotājs un organizētājs — mūsu mīļotais vadonis, gudrais skolotājs un ģenijālais karavadonis — lielais Staļins!

PSR Savienības Kara Ministrs
Padomju Savienības Maršals
VASILJEVSKIS

PSR SAVIENĪBAS JŪRAS KARA MINISTRA PAVĒLE

Nr. 86

1950. gada 7. novembrī

Maskavā

Biedri matroži un kareivji, staršinas un seržanti!

Biedri virsnieki, admirāļi un ģenerāļi!

Padomju Savienības Jūras Kara Spēki kopā ar visu padomju tautu atzīmē šodien Lielās Oktobra Socialistiskās revolūcijas 33. gadadienu.

Mūsu zemes darbaļaudis, ko vada Ļeņina-Staļina partija, atzīmē šos lielos svētkus ar ievērojamiem panākumiem visās socialistiskās celtniecības nozarēs. Tautas saimniecības atjaunošanas un attīstības piecādes plāns tiek izpildīts un pārsniegts, vēl vairāk nostiprinājies mūsu socialistiskās Dzimtenes varenība, aug padomju cilvēku kultūra un labklājība.

Izpildīdami partijas un valdības, mūsu vadoņa un skolotāja — biedra Staļina norādījumus, Padomju Savienības Jūras Kara Spēki modri sargā savas Dzimtenes jūras robežas un sagaida Lielā Oktobra 33. gadadienu ar jaunām panākumiem kaujas un politiskajās mēcībās.

Mūsu Padomju Valdība realizē miera politiku. Miera piekritēju starptautiskā kustība aug un pieņemas spēkā.

Amerikāņu un angļu imperialisti ar savu politiku cenšas izraisīt jaunu pasaules karu. No kara draudiem viņi pārgājuši uz atklātu agresiju Korejā.

Sajos apstākļos Jūras Kara Spēku personālsastāva svētais pienākums ir pastāvīgi kāpināt flotes kuģu un daļu modrību un kaujas gatavību, neatlaidīgi apgūt jūras karalietas, nostiprināt kara disciplīnu, vairot kaujas un politisko mēcību teicamnieku rindas.

Biedri matroži un kareivji, staršinas un seržanti!

Biedri virsnieki, admirāļi un ģenerāļi!

Sveicinu un apsveicu jūs Lielās Oktobra Socialistiskās revolūcijas 33. gadadienas svētkos un novēlu jaunus panākumus kaujas un politiskajās mēcībās.

Lai dzīvo varenā Padomju Dzimtene — miera un demokrātijas balsts visā pasaulē!

Lai dzīvo varonīgā padomju tauta un tās Jūras Kara Flote!

Lai dzīvo mūsu Padomju Valdība!

Lai dzīvo Ļeņina-Staļina partija!

Lai dzīvo mūsu vadonis un skolotājs lielais Staļins!

PSR Savienības Jūras Kara Ministrs
Admirālis JUMASEVS

Lielās Oktobra Socialistiskās revolūcijas 33. gadadiena

N. BULGANINA ziņojums

Maskavas Padomes svinīgajā sēdē 1950. gada 6. novembrī

Biēdri!
Šodien Padomju Savienības tautas svin trīsdesmit trešo gadadienu kopš Lielās Oktobra Socialistiskās revolūcijas, kas ievadīja jaunu laikmetu, laikmetu, kad darbaļaudis atbrīvojās no kapitalistiskās verdzības.

Oktobra revolūcija izraisīja mūsu tautā vēl nebijušu jaunrades enerģiju un iniciatīvu. Komunistiskās partijas vadīti, padomju ļaudis parādīja vēl nepieredzētu varonību kā mierīgajā darbā, tā arī aizstāvēt savu Tēviju ar ieročiem rokās. Pārvarējusi savā ceļā nopietnas grūtības, padomju tauta vēsturiski īsā laikā radījusi padomju socialistisko iekārtu un tagad droši iet uz lielo mērķi — komunismu.

Mūsu padomju iekārtai, kas radusies Oktobra revolūcijas uzvaras rezultātā, ir liela pārveidojoša ietekme visas pasaules vēstures attīstībā. Oktobra revolūcijas pasludinātie principi tagad apvieno vareno

socialisma un demokrātijas nometni, kuru vada Padomju Savienība. Mēs pilnīgi pamatoti to atzīmējam kā marksisma-leņinisma ideju uzvaru.

Visa notikumu gaita apstiprinājusi, cik pareiza ir marksistiski leņiniskā mācība par kapitalisma nenovēršamo bojā eju, kurš XIX un XX gadsimta mijā iegāja savas attīstības pēdējā stadijā — imperialisma stadijā. Apstiprinājies marksisma-leņinisma zinātniskais secinājums, ka strādnieku šķira ar revolucionāro marksistisko partiju priekšgalā ir spēks, kas spēj mobilizēt darbaļaudis, lai tie atbrīvotos no kapitalisma, uzņemtos sabiedrības valstisko vadīšanu un realizētu cēlo mērķi — uzceltu socialismu. Pieredzē, kas gūta uzceļot padomju valsti, kura rāda tautu brālīgas sadarbības paraugu, citu zemju tautas pārliecinās par socialisma pārākumu par kapitalismu, par marksisma-leņinisma patiesīgumu un vitalo spēku.

I

Padomju Savienības vēsturiskie panākumi iekšējā attīstībā

Lielās Oktobra Socialistiskās revolūcijas trīsdesmit trešo gadadienu padomju tauta sagaida ar lieliem panākumiem visās politiskās, saimnieciskās un kultūras dzīves nozarēs.

Galvenais rezultāts, ar kuru mēs sagaidām Oktobra revolūcijas gadadienu, ir tas, ka vēl vairāk pieaugusi un nostiprinājies Padomju socialistiskās valsts politiskais un ekonomiskais spēks. Pēckara gados ne vien padomju cilvēku, bet arī citu zemju darbaļaudu acīs vēl vairāk cēlusi savu autoritāti padomju vara — visdemokrātiskākā vara pasaulē, — kura bauda savas tautas pilnīgu uzticību un mīlestību. Mūsu padomju iekārta nodrošina visplašāko tautas masu aktīvu piedalīšanos valsts un sabiedriskajā dzīvē un ir šo masu radošo spēku vislabākā attīstības forma. Mūsu valsts vadotājs un virzotājs spēks ir komunistiskā partija, kuras politiku padomju cilvēki atzīst par savu politiku, redzot tajā savu interešu iemiesojumu. Pasaulē nav nevienas buržuāziskās valdības, kuras iekšējais politiskais stāvoklis būtu tikpat stingrs un nesatricināms, cik stingrs un nesatricināms ir Padomju valdības stāvoklis. (Aplausi.)

Panākumi, ko Padomju Savienība sasniegusi mierīgās attīstības gados, vēl vairāk mūsu tautā nostiprinājuši padomju patriotisma jūtas, kura spēks, kā māca biedrs Staļins, ir tas, ka padomju patriotisma pamatā ir nevis rašu vai nacionālistiskais aizspriedums, bet dziļa tautas uzticība savai Dzimtenei, visu mūsu zemes tautu darbaļaudu brālīga sadarbība.

Radošā darbā par labu socialistiskajai Dzimtenei attīstās un nostiprinās mūsu zemes tautu brālīgā sadarbība un draudzība. Ar visas Padomju Savienības atbalstu pacēlās no drupām un strauji virzījās uz priekšu saimnieciskā dzīve rajonos, ko bija okupējis ienaidnieks. Draudzīgā tautu saimē visas mūsu republikas pēdējos gados guvušas ievērojamas sekmes politiskajā, saimnieciskajā un kultūras dzīvē.

Cīņā par komunistiskās celtniecības lielo mērķu realizēšanu nemītīgi aug ar partiju un padomju varu cieši saliedētās padomju sabiedrības morāli politiskā vienība. To pārliecināti apstiprina PSRS Augstākās Padomes un nacionālo republiku Augstāko Padomju vēlēšanas, kas notika pēckara laikā un deva spožu uzvaru staļiniskajam komunistu un bezpartejisko blokam.

Padomju sabiedriskās un valsts iekārtas pārākums, kas ar sevišķu spēku izpaudās kara gados, tikpat spilgti parādās arī mierlaiku attīstības apstākļos.

Padomju tautas saimnieciskā un kultūras darba pamats pēckara laikā bija valsts tautas saimniecības atjaunošanas un attīstības pieejas

plāns laikam no 1946. līdz 1950. gadam, kuru pieņēma drīz pēc Lielā Tēvijas kara, pēc visgrūtākā kara, kādu jebkad pieredzējusi mūsu Dzimtene. Materialie zaudējumi, kādus nodarīja karš mūsu zemei, bija tik lieli, ka mūsu ienaidnieki uz tiem dibināja savus savtīgos aprēķinus. Viņi cerēja, ka mēs nespēsīm pašu spēkiem izkļūt no pēckara grūtībām. Bet viņu aprēķini bija nepamatoti. Padomju Savienība atrada spēku un iespējas ne vien sadziedēt kara cirstās brūces, bet arī organizēt tālāku rūpniecības un transporta, lauksaimniecības, kultūras un darbaļaudu materialās labklājības varenu kāpinājumu.

Padomju tauta uzņēma piec gadu plānu kā kaujiniecisku programmu, kas atbilst tās dziļākajām interesēm, un ar sajūsmu uzsāka šā plāna realizēšanu. Komunistiskās partijas vadīti, padomju ļaudis netaupija ne spēkus, ne pūles cīņā par pēckara pieejas izpildi un pārsniegšanu. Šais gados no jauna parādījās padomju tautas izcilās īpašības un jaunrades spēki, vēl vairāk izauga padomju ļaudu politiskais apziņīgums un sabiedriskā aktivitāte.

Pēckara pieeja ir jauns, slavas pilns laikmets mūsu zemes attīstībā. Piec gadu plāna galvenie uzdevumi bija atjaunot valsts cietušos rajonus, atjaunot rūpniecības un lauksaimniecības pirmskara līmeni un pēc tam šo līmeni ievērojami pārsniegt. Būdami lepnī par savu lielo Dzimteni, šodien mēs varam teikt, ka šie pieejas uzdevumi ir sekmīgi izpildīti. (Aplausi.)

Piec gadu plāns noteica, ka visas Padomju Savienības rūpniecības produkcijai 1950. gadā jāpieaug par 48 procentiem, salīdzinot ar pirmskara 1940. gadu. Šo ražošanas līmeni mūsu rūpniecība ne vien sasniegusi, bet arī ievērojami pārsniegusi. Kā zināms, jau 1949. gada pēdējā ceturksnī kopprodukcijas vidējā izstrāde mēnesī pārsniedza 1940. gada līmeni par 53 procentiem. Šogad rūpnieciskās ražošanas apjoms palielinājies vēl vairāk. Pirmskara līmeni rūpniecības produkcijas kopvērtībā 1950. gada 10 mēnešos pārsniegts par 70 procentiem. (Aplausi.)

Straujus tempus rūpnieciskās ražošanas pieaugumā un visu tautas saimniecības nozaru attīstībā nodrošina ievērojama apjoma kapitālceltniecība. Līdzšinējā pēckara pieejas periodā atjaunoti vai no jauna uzcelti ap seši tūkstoši rūpniecības uzņēmumi, neskaitot nelielos valsts un kooperatīvos uzņēmumus.

Rūpniecības rajonos, kas bija cietuši no kara, ne vien pilnīgi atjaunota, bet arī ievērojami paplašināta, pamatojoties uz jaunāku un modernāku tehniku.

Sekmīgi realizē uzdevumu — vispirmām kārtām atjaunot un attīstīt smago rūpniecību.

Piec gadu plāna uzdevumi melnās metalurģijas attīstībā ir pārsniegti. Saskaņā ar piec gadu plānu 1950. gadā vajadzēja ražot par 35 procentiem vairāk melno metālu nekā 1940. gadā. Šā gada 10 mēnešos melno metālu ražošanas pārsniegusi pirmskara līmeni par 44 procentiem, tai skaitā žuguna kausēšana — par 28 procentiem, tērauda kausēšana — par 48 procentiem un velmējumu ražošanu — par 58 procentiem.

Lai panāktu šos rezultātus, mūsu metalurģiem un celtniekiem bija ne mazums jāstrādā. Kā zināms, kara laikā Dienvidu metalurģiskā rūpniecība tika pilnīgi izpostīta. Tagad tā pilnīgi atjaunota uz jaunas tehnikas bāzes un dod vairāk metāla nekā pirms kara. (Aplausi.) Turpinājusi melnās metalurģijas tālāka attīstība mūsu zemes austrumu rajonos. Velmējumu ražošanas līmenis šajos rajonos divarpus reizes augstāks nekā pirms kara.

Saskaņā ar piec gadu plāna uzdevumiem krāsainajā metalurģijā ievērojami paplašināta krāsaino un reto metālu — alumīnija, alvas, niķeļa, vara, svina, cinka, magnija, volframa un molibdena koncentrātu ieguve.

Pārsniegts piec gadu plāna uzdevums ogļu ieguvē.

Saskaņā ar piec gadu plānu ogļu ieguvei 1950. gadā vajadzēja pieaugt par 51 procentu, salīdzinot ar 1940. gadu. Šā gada 10 mēnešos ogļu ieguve pārsniegusi pirmskara līmeni par 57 procentiem un pēc ogļu ieguves apmēriem Padomju Savienība ieņēmusi otro vietu pasaulē. (Aplausi.)

Atjaunota visa Donbasa ogļrūpniecība, kas kara laikā tika pilnīgi izpostīta. Donbasa šachtas dod pašlaik vairāk ogļu nekā pirms kara un vairāk, nekā paredzēts piec gadē. Donbass no jauna ir mūsu zemes vislielākais un visplašāk mechanizētais ogļu baseins.

Maskavas baseins, kas arī tika pilnīgi izpostīts, tagad dod trīs reizes vairāk ogļu nekā pirms kara.

Vienlaikus ar Donbasu un Maskavas baseina atjaunošanu turpinājās ogļrūpniecības attīstība Uralos, Kuzbasā, Karagandas baseinā un citos mūsu zemes austrumu rajonos. Austrumos pašlaik iegūst pāri par divām reizēm vairāk ogļu nekā pirms kara. Ar uzviņu izpilda piec gadu plāna uzdevumu Ziemeļu rajonu un Leningradas jaunās ogļu bāzes — Pečoras ogļu baseina paplašināšanā. Apgūst jaunās ogļu atradnes citos mūsu zemes rajonos.

Sekmīgi attīstās mūsu naftas rūpniecība. Piec gadu plāns naftas ieguvē pārsniegts. Piec gadu plānā bija paredzēts 1950. gadā naftas ieguvi, salīdzinot ar pirmskara līmeni, palielināt par 14 procentiem. Šā gada desmit mēnešos naftas ieguve pārsniegusi pirmskara līmeni par 21 procentu.

Pilnīgi atjaunota un tehniski rekonstruēta naftas rūpniecība Maikopas un Groznijas naftas rajonos, kā arī Rietumukrainas naftas rūpniecība, kas kara laikā tika izpostīta.

Ievērojami lielāku nozīmi ieguvusi jaunie naftas rajoni Austrumos. Radīti jauni lieli naftas ieguves uzņēmumi un naftas pārstrādāšanas rūpniecības Baškīrijā. Strauji attīstās naftas ieguve un tās pārstrādāšana Kuibiševs apgabalā, Turkmēnijas, Uzbekijas un Kazahijas republikās. Uzietas jaunas lielas naftas atradnes Tatarijas republikā. Veic plašus darbus, lai palielinātu naftas ieguvi Sachalinā. Austrumrajonu īpatsvars mūsu zemes naftas kopīgūvē no 12 procentiem 1940. gadā pieaudzis līdz 44 procentiem.

Naftas pārstrādāšanas rūpniecība tehniski rekonstruēta. Tā apguvusi ar ražo jaunu šķirņu augstoktāna aviabenzīnu un citus degvielu un smērvielu veidus.

Elektroenerģijas izstrādei piec gades pēdējā gadā vajadzēja pieaugt par 70 procentiem, salīdzinot ar pirmskara līmeni, bet faktiski tā pieaugusi par 87 procentiem. Karā cietušajos rajonos, kur elektrostacijas bija pilnīgi izpostītas, to jauda

un elektroenerģijas izstrāde tagad jau pārsniegusi pirmskara līmeni.

Strauji attīstās mašīnbūve.

Sekmīgi tiek izpildīti piec gadu plāna uzdevumi mašīnu, mehānismu un aparātu ražošanā. Piec gadu plānā bija paredzēts ierīču devumu 1950. gadā, salīdzinot ar pirmskara līmeni, palielināt divkārtīgi. Šā gada desmit mēnešos mašīnbūves produkcija pārsniedza pirmskara līmeni 2,2 reizes. Pie tam metalurģisko ierīču ražošanas pieauga 5 reizes, tvaiķa turbīnu — 2,5 reizes, lielo elektromotoru — 5 reizes, naftas aparātūras — vairāk nekā 3 reizes, ekskavatoru — 13 reizes.

Pēdējos gados padomju mašīnbūvētāji, balstīdamies uz padomju zinātnes sasniegumiem, radījuši un apguvuši daudzas jaunas modernu tipu mašīnas un mehānismus.

Piec gades laikā ievērojami uzlabojusies ierīču izmantošana rūpniecībā. Tā, piemēram, domeņkrāns izmanto par 25 procentiem labāk nekā pirms kara un martenkrāns — par 32 procentiem. Urbšanas darbu ātrums naftas ieguves uzņēmumos, salīdzinot ar pirmskara līmeni, pieaudzis par 43 procentiem. Tomēr, kā parāda labāko strādnieku, uzņēmumu un cechu darba pieredze, ir lielas rezerves un iespējas izmantot ierīces vēl ražīgāk.

Sekmīgi ieviešot jauno tehniku, radusies iespēja plašā mērogā turpināt tautas saimniecības tehnisko rekonstrukciju un paaugstināt darba ietilpīgo procesu un smago darbu mehanizācijas līmeni. Līdzās tam tehniskais progress, mūsu kadru kvalifikācijas celšana un strādnieku, inženieru un tehniķu radošā iniciatīva nodrošinājuši ievērojamu darba ražīguma celšanos.

Piec gadu plānā bija paredzēts, ka darba ražīgumam rūpniecībā 1950. gadā, salīdzinot ar pirmskara līmeni, jāceļas par 36 procentiem. Faktiski strādnieku darba ražīgums rūpniecībā 1950. gada trešajā ceturksnī bija vairāk nekā 40 procentu augstāks par pirmskara līmeni. Rūpniecībā tiek daudz darīts, lai taupītu izejvielas, materialus, kurināmo un elektroenerģiju, uzlabotu ražošanu derīgās platības izmantošanu, paātrinātu apgrozāmo līdzekļu apgrozību. Rezultātā tiek izpildīti un pārsniegti valdības nospraustie plāni rūpniecības produkcijas pašmaksas pazemināšanā.

Dzelzceļa transports, tāpat kā rūpniecība, strādā, pārsniedzot piec gadu plāna uzdevumus. Piec gadu plānā bija paredzēts 1950. gadā palielināt dzelzceļa transporta kravas apgrozību par 28 procentiem, salīdzinot ar pirmskara līmeni. Šā gada 10 mēnešos kravas apgrozība pārsniegusi pirmskara līmeni vairāk nekā par 40 procentiem. Paplašināts un atjaunots lokomotīvu un vagonu parks, kā arī izveidota bāze elektrisko lokomotīvu un dizeldzeloģomotīvu ražošanai pašu zeme.

Ievērojami sasniegumi iegūti lauksaimniecībā. Šā gada graudu kultūru kopējā raža sasniegs 7 miljardus 600 miljonus pudu un pārsniegs pirmskara 1940. gada līmeni vairāk nekā par 300 miljoniem pudu. Kviešu kopējā raža pārsniedz 1940. gada ražu par 340 miljoniem pudu.

Kokvilnas kopējā raža pārsniegs 1940. gada ražu vairāk nekā par 40 procentiem. Palielinājies cukurbietes ražība. Cukurbietes šogad novāks vismaz par 25 miljoniem centneru vairāk nekā 1940. gadā.

Sekmīgi pildās 1948. gadā pieņemtais plāns par mežu stādīšanu lauku aizsardzībai, zālāuku augu seku ieviešanu, dīķu un ūdens baseinu ierīkošanu PSRS Eiropas daļas stepju un meža stepju rajonos. Divos gados apmežoti 1 miljons 300 tūkstoš hektaru; šo rajonu kolchozos un padomju saimniecībās ierīkoti vairāki tūkstoši dīķu un baseinu.

Šā gada augustā pieņemts svarīgs lēmums par jaunas apūdeņošanas sistēmas ierīkošanu vairāk nekā 4 miljoni 300 tūkstoš hektaru lielā platībā. Tā kā paredzēts ierīkot pagaidu apūdeņošanas kanālus pastāvīgo kanālu vietā, kuri apgrūtināja modernas lauksaimniecības mašīnu tehnikas lietošanu, jaunā apūdeņo-

šanas sistēma dos iespēju paplašināt apūdeņojamo platību un ievērojami cels darba ražīgumu apūdeņotajos laukos.

Šogad partijas un valdības pūles tika pievērstas galvenā uzdevuma atrisināšanai lauksaimniecībā — maksimālai lopkopības attīstībai. Izpildot kolchozu un padomju saimniecību sabiedriskās produktīvās lopkopības attīstības trīs gadu plānu, kolchozi un padomju saimniecības panākušas lopus skaita ievērojamo pieaugumu un kāpinājušas lopus produktivitāti.

Mūsu lopkopība kara laikā stipri cieta. Izmēģinot nelielu daļu uz austrumiem evakuēto un iedzīvotāju paslēpto lopus, galvenajos lauksaimniecības rajonos — Ukrainā, Ziemeļkaukāzā, Baltkrievijā, Centrālajos melnzemes apgabalos — lopi tika pilnīgi iznīcināti. Kara laikā lopkopība cieta arī citos valsts rajonos. Tomēr pašlaik ne vien pilnīgi atjaunots sabiedriskās produktīvās lopkopības pirmskara līmenis, bet arī ievērojami pārsniegti. Lielopu skaits kolchozos patlaban lielāks nekā pirms kara par 38 procentiem, aitu un kazu skaits — par 65 procentiem, cūku — par 55 procentiem. Kolchozi un padomju saimniecības panākušas ievērojamu šķirnes lopus skaita pieaugumu.

Kolchozos un padomju saimniecībās veic lielus darbus labi iekārtotu lopkopības telpu celšanai un lopbarības bāzes ierīkošanai — apgūst specialas lopbarības augu sekas, paplašinās zālāju sēšana, pieaug skābarības kultūru un lopbarības sakņu audzēšana, sāk audzēt jaunas augstāzīgas lopbarības kultūras — Sudanas zāli, sorgo un citas kultūras.

Graudu un tehnisko kultūru audzēšanas paplašināšanās un lopkopības produkcijas pieaugums rada stabilu izejvielu bāzi tālākam vieglās un pārtikas rūpniecības kāpinājumam.

Partija un Valdība daudz palīdz kolchoziem, padomju saimniecībām un mašīnu un traktoru stacijām. Lauksaimniecība lielā daudzumā saņem visdažādāko mašīnu tehniku. Mūsu traktoru rūpniecība un lauksaimniecības mašīnu rūpniecība kara laikā tika sagrāutas; tagad tās visas atjaunotas un kopā ar jaunuzceltajām rūpniecībām šogad dod lauksaimniecībā: traktorus, pārrēķinot uz 15 zirgspēku traktoriem, 4 reizes vairāk, kombainus — 3,8 reizes, traktorarklus — 4 reizes, traktora sējmašīnu — gandrīz 6 reizes un traktora kultivatorus pāri par 3 reizēm vairāk nekā 1940. gadā.

Ķīmiskā rūpniecība arvien vairāk apgādā lauksaimniecību ar mineralmēsliem. Šogad lauksaimniecība saņem fosfora, kalija un slāpekļa mēsļus gandrīz divas reizes vairāk nekā 1940. gadā.

Lai vadītu kolektīvu lielsaimniecību, kas apgādāta ar moderno tehniku, jāzina kolchozu ražošanas ekonomika, jāzina agrotehnikas un mehanizācijas pamati. No kolchoznieku vidus izvirzījušies tiecami lauksaimniecības organizatori, vadītāji un meistari. Bet ar to nedrīkst apmierināties. Tāpēc Partija un Valdība sprauz uzdevumu — vēl vairāk nostiprināt kolchozu kadrus, ieviest kolchozu ražošanu un mašīnu un traktoru staciju darbā zinātnes sasniegumus un pirmrdnieku pieredzi lauksaimniecībā.

Tautas saimniecības uzplaukumam seko mūsu tautas nacionālā ienākuma palielināšanās un materialās labklājības un kultūras līmeņa augšupeja.

Kapitalistiskajās zemēs darbaļaudu radītā nacionālā ienākuma lauvās tiešu piesavinās ekspluatatoru šķiras. Padomju socialistiskajā saimniecības sistēmā nacionālo ienākumu saņem darbaļaudis un to sadala nevis tai vairotu ekspluatatoru šķiru bagātību, bet gan lai sistematiski celtu strādnieku, zemnieku un inteliģences materiālo stāvokli un paplašinātu socialistisko ražošanu. Tāpēc nacionālā ienākuma pieaugums

PSRS Ministru Padomes Priekšsēdētāja vietnieks, Padomju Savienības Maršāls
N. A. BULGANINS

PSRS Kara Ministrs, Padomju Savienības Maršāls
A. K. VASIĻEVSKIS

PSRS Jūras Kara flotes Ministrs, admirālis
I. S. JUMASEVS

Lielās Oktobra Socialistiskās revolūcijas 33. gadadiena

N. BULGANINA ziņojums

Maskavas Padomes svinīgajā sēdē 1950. gada 6. novembrī

Turpinājums no 3. lapa pusē

padomju zemē ir rādītājs, kas vislabāk apkopo un visspilgtāk apliecina darbaļaužu masu materialās labklājības pieaugumu.

Piecgadu plānā noteikts, ka nacionālā ienākuma apjomam 1950. gadā par 38 procentiem jāpārsniedz pirmskara līmenis. Jau 1949. gadā Padomju Savienības nacionālais ienākums gandrīz sasniedza šo līmeni, bet 1950. gadā nacionālais ienākums pārsniedza pirmskara līmeni salīdzināmās cenās vairāk nekā par 60 procentiem, tas ir, ievērojami vairāk, nekā paredzēts piecgadu plānā.

Padomju Valdība, kā zināms, īstenojusi naudas reformu un 1950. gadā pēc skaita trešo reizi pazemināja mazumtirdzniecības cenas masu patēriņa precēm. Tas vēl vairāk nostiprināja padomju rubli, palielināja tā pirkatspējas. Strādnieku un kalpotāju ienākumi, rēķinot uz vienu strādājošo, salīdzināmās cenās jau 1949. gadā palielinājušies par 24 procentiem, salīdzinot ar pirmskara līmeni. Zemnieku ienākumi attiecīgi palielinājušies vairāk nekā par 30 procentiem. Šogad vēl vairāk pieaug strādnieku un kalpotāju reālā darba alga un palielinās zemnieku ienākumi.

Mūsu zemē, kā zināms, nav bezdarba. Strādnieku un kalpotāju skaits tautas saimniecībā nepātraukti aug un patlaban pārsniedz pirmskara skaitu par 22 procentiem.

Darbaļaužu materialā stāvokļa uzlabošanās atspoguļojas iedzīvotāju pirkatspēju un tirdzniecības apgrozījuma pieaugumā. Šogad mums bija iespējams nodot valsts un kooperatīvajiem veikaljiem pārdošanai iedzīvotājiem, neieskaitot vietējos resursus, gaļu un gaļas produktus par 35 procentiem, zivis par 53 procentiem, sviestu un citas taukvielas par 60 procentiem, cukuru un konditorejas izstrādājumus vairāk nekā par 30 procentiem, kokvilnas, vilnas, zīda un lina audumus par 38 procentiem, apavus par 35 procentiem, zeķes par 37 procentiem un zīpiņus par 31 procentu vairāk nekā pirms kara.

Tautas patēriņš tagad ievērojami pārsniedz pirmskara līmeni.

Partija un Valdība uzskata par ļoti svarīgu uzdevumu — visiem līdzekļiem palielināt mūsu zemē dzīvokļu fondu, un it īpaši palīdzēt strādniekiem, zemniekiem un inteliģencei individuālajā dzīvokļu celtniecībā. Pēckara piecgades 4 gados un 10 mēnešos atjaunoti un uzcelti

dzīvokļi ap 90 miljonu kvadrātmetru kopplatībā. Uz laukiem šajā laikā atjaunoti un uzcelti vairāk nekā 2,5 miljoni dzīvojamu māju. Šie skaitļi liecina par dzīvokļu celtniecības ievērojamo apjomu mūsu zemē. Tomēr dzīvokļu celtniecības plānus ne visur pilnīgi izpilda. Dzīvojamās namus pilsētās un uz laukiem cel gausi, un tie vēl joprojām izmaksā dārgi.

Valdība izlieto lielus līdzekļus sociāliem un kultūriem pasākumiem. Pēckara gados mūsu zemē atjaunots un uzcelts tūkstošiem jaunu skolu, biblioteku, bērnu iestāžu un lielāks skaits slimnīcu, sanatoriju, atpūtas namu, klubu, teatru un kino.

Pamatskolās, septiņgadīgajās un vidusskolās, teknikumos un citās vidējās mācību iestādēs mācās 37 miljoni cilvēku. Augstākajās mācību iestādēs mācās 1 miljons 230 tūkstoš studentu, kas vairāk nekā par 400 tūkstošiem pārsniedz studentu pirmskara skaitu.

Sekmīgi attīstās padomju literatūra un māksla, kas pie mums kalpo tautas interesēm un ir ievērojams līdzeklis padomju ļaužu komunistiskajā audzināšanā.

Paplašinājies zinātniski pētniecisko iestāžu tīkls. Sperti jauni soļi, lai atrisinātu uzdevumu, ko padomju zinātniekiem nospraudis biedrs Staļins: „ne vien panākt, bet tuvākajā laikā arī pārspēt zinātnes sasniegumus aiz mūsu valsts robežām”. Pēc atomenerģijas noslēpuma atklāšanas mūsu zinātnieki ar daudziem citiem lieliem darbiem un atklājumiem ir veicinājuši tehnikas progresu, mūsu tautas saimniecības plānu izpildi un pārsniegšanu.

Šogad notikušās auglīgās diskusijas valodniecības un fizioloģijas jautājumos pavirzīja uz priekšu mūsu padomju zinātnes attīstību.

Ārkārtēji svarīga nozīme bija biedra Staļina rakstiem diskusijā par valodniecības jautājumiem; šie raksti radīja asu lūzumu, it īpaši šās zinātnes nozarē. Parādījās, ka zinātne nevar attīstīties un plaukt bez uzskatu cīņas, bez kritikas brīvības, bez novecojušu formulu un secinājumu aizstāšanas ar jaunām formulām un secinājumiem, biedrs Staļins atklāja visai padomju zinātniskajai domai plašus apvēršus jaunu uzdevumu risināšanā, kādi veicami mūsu valstij.

Runājot par mūsu sasniegumiem saimnieciskajā un kultūras celtniecībā, nevar nerunāt par mūsu sla-

venajiem bruņotajiem spēkiem, par mūsu armiju, aviāciju un jūras kara floti. Godam pildīdami savu karavīra pienākumu, viņi uzticami stāv mūsu Dzimtenes miera un drošības sardzē. (Ilgstoši aplausi.)

Biedrs Staļins māca, ka komunismā pēc plāna organizētā tautas saimniecība bazēties uz visaugstākās tehnikas kā rūpniecībā, tā arī lauksaimniecībā. Tātad mums nepieciešams organizēt tālāku padomju ekonomikas kāpinājumu, vēl vairāk apgādāt ar tehniku visas saimniecības nozares un panākt tālāku ražošanas spēku attīstību mūsu zemē.

Ievērojot šos uzdevumus, kādi izvirzīti padomju tautai, milzīga nozīme ir Valdības lēmumiem par Kuibiševas un Staļingradas hidroelektrostaciju būvi pie Volgas, Turkmēnijas galvenā kanāla Amudarja-Krasnovodska būvi, Kachovkas hidroelektrostacijas būvi pie Dņepras, Dienvidukrainas un Ziemeļkrievijas kanālu būvi. Pēc saviem apjomiem, tehniskās iecerēs un izbūves termiņiem šās jaunbūves ir īstas komunisma celtnes. Katra no tām ietver hidroelektrostacijas, aizsprostus, kanālus, baseinus, apūdeņošanas sistēmas. Jaunās celtnes ir sarežģīts tehnisko būvju komplekss. Šādu būvju celšana iespējama tikai mūsu zemē, socialistiskās plānsaimniecības apstākļos.

Četrus jauncelāro hidroelektrostaciju kopējā jauda noteikta pāri par 4 miljoniem kilovatu un gadā ar vidējo ūdens daudzumu dos 22 miljardus kilovattstundu elektriskās enerģijas, t. i., vairāk nekā 11 reizes pārsniedz enerģijas daudzumu, ko 1913. gadā ražoja visas cariskās Krievijas elektrostacijas kopā.

Kuibiševas un Staļingradas hidroelektrostacijas ļaus pilnām nodrošināt ar elektrisko enerģiju Maskavu un straujāk attīstīt Pievolgas un Centrālā mežzemes apgabala ekonomiku, bet Turkmēnijas galvenā kanāla un Kachovkas hidroelektrostacijas — Turkmēnijas Piekaspijas un Dņepras lejasteces rajonu ekonomiku. Valsts varēs laist darbā jaunus rūpniecības uzņēmumus un ieviest modernāko tehniku jau pastāvošos uzņēmumos.

Aizvolgas, Dienvidukrainas un Ziemeļkrievijas rajonu, tukšnešaino un pustukšnešaino Piekaspijas un Vidusazijas rajonu apūdeņošanas dos valstij papildu miljoniem pudu kviešu, rīsu, kokvilnas un citu tehnisko kultūru. Apūdeņotajās zemēs

plaši attīstīsies lopkopība. Jauno staciju elektrisko enerģiju plaši izlietos rūpniecībā un lauksaimniecībā.

Valdības lēmumus par celtnēm pie Volgas, Amudarjas un Dņepras mūsu zemē uzņēma ar lielu sajūsmu. Daudzu rūpniecības uzņēmumu strādnieki apņemas ātri un labi izpildīt pašūtījumus jaunajām būvēm. Padomju zinātnieki un inženiertehniskie darbinieki pievērs savas jaunrades spējas tam, lai risinātu jauno būvju tehniskās problēmas. Pievolgas, Turkmēnijas, Ukrainas un Krievijas kolhoznieki un kolhoznieces apņemas ar savu darbu paātrināt šo būvju pabeigšanu.

Padomju sabiedrībai attīstoties, arvien lielāku nozīmi gūst mūsu kadru idejiskais un teoretiskais rūdījums. Pāreja no socialisma uz komunismu uzliek mums pienākumu pacelt augstākā līmenī visu ideoloģisko darbu, tālāk uzlabot darbaļaužu komunistisko audzināšanu.

Komunismu nav iespējams uzcelt bez pilnīgas kapitalisma atlieku iznīcināšanas mūsu cilvēku apziņā. Tādēļ jāpastiprina cīņa pret dažādiem nekomunistiskiem izpaušiem attiecībā uz darbu un socialistisko īpašumu, cīņa par valsts interešu ieviešanu. Radikāli jāizskauz buržuaziskās ietekmes zinātnē, literatūrā un mākslā, neatlaidīgi jāuzlabo marksistiski leņinskās audzināšanas darbs ar visu specialista kadriem, jāpalīdz viņiem apgūt zinātni par sabiedrības attīstības likumiem.

Mūsu komunistiskā partija aicina neapmierināties ar sasniegto un nepaskurēt no panākumiem. Neievērot trūkumus darbā un negādāt par to novēršanu būtu padomju cilvēku necienīgi.

Nevar, piemēram, paiet garām tādai neciešamai parādībai kā faktiem, kad tiek pārkāpti likumi par valsts plānu obligāto izpildīšanu. Vēl šobaltdien vairākās rūpniecības nozarēs atsevišķi uzņēmumi sistemātiski neizpilda tiem noteiktos plānus. Šo rūpniecības nozaru vadītāji mierina sevi, ka to uzņēmumu slikto darbu, kuri neizpilda plānu, segs uzņēmumi-pirmrindnieki, kas plānu pārsniedz.

Tā nav pareiza, nav padomju pieeja valsts plānu izpildīšanai. Tādai praksei, kad vienu uzņēmumu likto darbu slēpj un maskē ar citu uzņēmumu labo darbu, nav nekā kopīga ar padomju metodēm saimniecības vadīšanā. Tādi panēmieni nepieder socialistiskās saimniecības darbiniekiem. Tā var spriest un rīkoties vienīgi buržuaziski kombinatori. Valsts plāns ir likums. Katra uzņēmuma pienākums ir izpildīt noteikto uzdevumu. No šīs prasības jāvadās darbiniekiem ne vien rūpniecībā, bet arī visās pārējās mūsu socialistiskās celtniecības nozarēs.

Ne mazāk svarīgi ir atzīmēt nopietnos trūkumus arī kapitalceltniecībā. Uz tiem mums norādījis biedrs Staļins. Kamēr rūpnieciskai ražošanai attīstoties, produkcijas pašizmaksas pazeminās un uz šā pamata pazeminās preču cenas un nostiprinās padomju rublis, celtniecības izmaksas, neraugoties uz kapitāldarbu apjoma ievērojamo pieaugumu, nesamazinās un paliek pārmērīgi augsta. Projektējot celtniecību, pielaiž lielu izšķērdību un ar to celtniecība kļūst dārgāka. Sakarā ar nopietniem trūkumiem kapitalceltniecības plānošanā materiale un naudas līdzekļi tiek sadrumstaloti pa daudzām jaunceltnēm, un tas novilcina celtniecību, bremzē jaunu ražošanas jaudu nodošanu ekspluatācijā un palielina nepabeigtās celtniecības apmērus. Ievērojot mūsu kapitalceltniecības tagadējo milzu vērienu, šis jautājums iegūst lielu nozīmi valsts mērogā.

Mūsu būvorganizāciju vadītājiem jāizskauz gadījumi, kad netiek ievēroti valdības uzdevumi celtniecības izmaksas pazemināšanā, visādi jāpārkāpina celtniecības termiņi, jāuzlabo savs darbs un jālikvidē atpalikšana no citām mūsu tautas saimniecības nozarēm.

Drošs un pārbaudīts līdzeklis, kā cīnīties pret trūkumiem mūsu darbā, ir bolševistiska kritika un paškritika. Partija māca, ka kritika un paškritika, kura ir viens no padomju sabiedrības virzītājiem spēkiem, palīdz radikāli izskaust veco, kas savu laiku nodzīvojis, un lauzt ceļu visam, kas jauns un progresīvs. Tādēļ kritika un paškritika jāpraktizē nevis no gadījuma uz gadījumu, bet pastāvīgi. Kritikai un paškritikai jābūt par nemītīgi darbojošos ieroci visā mūsu darba uzlabošanai.

Likvidējot trūkumus politiskajā audzināšanā, saimniecības un kultūras celtniecībā, mums radīsies iespēja atklāt jaunus avotus socialistiskās ražošanas tālākai attīstībai un tādējādi paātrināt mūsu virzīšanos uz komunismu.

Turpinājums 5. lapa pusē

Lielās Oktobra Socialistiskās revolūcijas 33. gadadiena

N. BULGAŅINA ziņojums

Maskavas Padomes svinīgajā sēdē 1950. gada 6. novembrī

Turpinājums no 4. lapa pusē

II

Padomju Savienība un cīņa par miera nostiprināšanu visā pasaulē

Izpildot tautas saimniecības celtniecības uzdevumus, Padomju Savienība neatlaidīgi cīnās par mieru, par visu zemju tautu draudzību un sadarbību.

Roku rokā ar Padomju Savienību par mieru un tautu draudzību cīnās tautas demokrātijas valstis — Albānija, Bulgārija, Ungārija, Polija, Rumanija, Čehoslovākija.

Par mieru aktīvi cīnās lielā ķīniešu tauta Ķīnas komunistiskās partijas vadībā ar biedru Mao Cze-dunu priekšgalā (Ilgstoši aplausi.)

Miera nometnē nelokāmi stāv Vācijas demokrātiskā republika.

Par miera lietu, par savas tautas brīvību un neatkarību atbrīvošanās karu izcīnā varonīgā korejiešu tauta. (Ilgstoši aplausi.)

Visas šīs tautas pārstāv miera, socialisma un demokrātijas nometni.

Biedrs Staļins vairākkārt aizrādīja, ka atšķirības ekonomiskajā sistēmā un ideoloģijā neizslēdz sadarbību un normalas attiecības starp Padomju Savienību un kapitalistiskajām valstīm, piemēram, starp Padomju Savienību un Amerikas Savienotajām Valstīm. „Sadarbībai, — saka biedrs Staļins, — nav vajadzīgs, lai tautām būtu vienādas sistēmas. Vajag cīnīties sistēmas, ko atzinusi tauta.“ Reizē ar to biedrs Staļins aizrādīja, ka „jāizšķir starpība starp iespējamību sadarboties un gribu sadarboties. Iespējamība sadarboties ir vienmēr, bet ne vienmēr ir griba sadarboties.“

Kas attiecas uz Padomju Savienību, tad visai pasaulei zināms, cik daudz mūsu valdība darījusi, lai praktiski nostiprinātu mieru un tautu draudzību.

Socialisma un demokrātijas nometne, miera nometne nostājusies pretim imperialisma nometnei, ko vada Amerikas Savienoto Valstu valdošās aprindas un kas ar savu politiku cenšas izraisīt jaunu karu, nodibināt un uzturēt stipro valstu kundzību pār vājajām.

Pirms otrā pasaules kara amerikāņu imperialistu galvenie konkurenti pasaules tirgos bija Vācija un Japāna. Pēc šo valstu sagrāves kara ASV imperialisti cenšas izmantot radušos situāciju, lai sagrābtu izejvielu avotus un noieta tirgus. Bet ar to viņu mērķi neaprobežojas. Amerikāņu imperialisti cer, ka jauns karš — trešais karš novedīs pie Padomju Savienības un tautas demokrātijas valstu sagrušanas, pie strādnieku kustības un nacionālās atbrīvošanās kustības nomākšanas visās pārējās zemēs, pie ASV imperialistu pasaules kundzības nodibināšanas. Šā mērķa vārdā imperialisma nometnē pastiprinās drudžaīnā bruņošanās, pieaug kara izdevumi, palielinās bruņoto spēku skaitliskais sastāvs, tiek iznīcinātas demokrātiskās brīvības atliekas un vajātas progresīvās organizācijas. Lai panāktu šos mērķus, amerikāņu imperialisti cer kā lielgabalu izmantot no viņiem atkarīgo valstu armijas. Anglijas un Francijas valdošās aprindas, kas kādreiz piekopa patstāvīgu ārpolitiku, tagad, par jaunu savām nacionālajām interesēm, visos galvenajos starptautiskajos jautājumos iztapīgi pakļaujas ASV imperialistu diktatam.

Pēdējā laikā Amerikas Savienoto Valstu imperialisti no agresijas sagatavošanas politikas pārgājuši uz tiešiem agresijas aktiem. Visatklātāk šī politika izpaužas ASV bruņotajā intervencijā Korejā.

Uzticīga savai nelokāmajai miera politikai Padomju valdība, tikko sāks notikumus Korejā, prasīja šo konfliktu nokārtot miera ceļā. Šai nolūkā Padomju valdība ierosināja nekavējoties izbeigt karadarbību Korejā un vienlaikus izvest no turienes visu ārzemju karaspēku, tādējādi dodot korejiešu tautai iespēju izlemt savas iekšējās lietas bez ārvalstu iejaukšanās.

Bet amerikāņu valdība, kas sākusī atklātu agresiju, noraidīja visus priekšlikumus, kā Korejas jautājumu nokārtot miera ceļā. No šā

piemēra visu zemju tautas savām acīm pārliecinājās, kurš ir par mieru un kurš par jaunu karu.

Pēc visām neveiksmēm un smagajām sakāvēm, ko amerikāņu militārā pavēlniecība Korejā piedzīvoja cīņā pret brīvību mīlošo korejiešu tautu, amerikāņi koncentrēja karam Korejā gandrīz visus savus bruņotos spēkus Tālajos Austrumos. Nepalūdamies uz saviem spēkiem vien, amerikāņi pieiecināja operācijām Anglijas un citu valstu karaspēku. Vienīgi operējot ar tādiem lieliem spēkiem, kas vairākas reizes pārsniedz Korejas Tautas armijas spēkus, interventiem izdevās gūt zināmus militārus panākumus.

Korejiešu tauta pēc lieliem militāriem panākumiem pašreiz pārdzīvo militāras neveiksmes, bet tās nav laužušas korejiešu tautas cīņas gribu. Neveiksmes gadās jebkurā karā. Kādreiz, ārvalstu militārās intervencijas un pilsoņu kara gados, arī mūsu Padomju valsts pārdzīvoja milzīgas grūtības. Un tomēr interventus sakāva un padzina. (Ilgstoši aplausi.)

Ar savu varonīgo cīņu pret amerikāņu interventiem korejiešu tauta iemantojusi visas pasaules miermīlīgo tautu simpatijas. (Aplausi.) Apstiprinājām un atkarīgajām zemēm Koreja kļuvusi par atbrīvošanās kustības simbolu. (Aplausi.)

Pauzot kara šausmu pārdzīvojušo tautu gribu, lielvalstis pēc uzvaras pār fašistisko Vāciju un imperialistisko Japānu nodibināja saskaņotu savstarpēju attiecību sistēmu starp valstīm, lai garantētu mieru un tautu drošību. Šīs sistēmas pamati bija Potsdamas vienošanās, kā arī Apvienoto Nāciju Organizācijas Statuti. Bet angļu un amerikāņu imperialisti jau sen cenšas izjaukt šo starptautiskās sadarbības sistēmu. Apejot un pārkāpjot ANO Statutus, angļu un amerikāņu imperialisti nodibinājuši agresīvo Ziemeļatlantijas savienību un organizē citus agresīvu kara blokus.

Angļu un amerikāņu valdošās aprindas izjauc miera līguma noslēgšanu ar Vāciju un cenšas cik iespējams ilgāk ieilīdzināt Rietumvācijas okupēšanu. Šā gada septembrī Amerikas Savienoto Valstu, Lielbritānijas un Francijas ārlietu ministri Ņujorkas apspriedē pieņēmuši lēmumu par Vācijas armijas atjaunošanu Rietumvācijā, par praktiskiem pasākumiem Rietumvācijas remilitarizēšanai un tās cilvēku un materiālo resursu izmantošanai savās interesēs, nerēķinādamos ar vācu tautas nacionālajām interesēm.

Vācijas sašķelšanas politika, ko, pretēji Potsdamas vienošanās principiem, piekopj amerikāņu, angļu un franču valdības, novedusi pie tā, ka pārrautas normalās ekonomiskās saites starp Vācijas rietumu un austrumu apgabaliem un ka Rietumvācijā tiek attīstītas vienīgi tās rūpniecības nozares, kuras saistītas ar karamateriālu ražošanu.

Pilnīgs pretstats tam ir Padomju Valdības politika, kura prasa realizēt Potsdamas vienošanos un nodibināt vienotu, neatkarīgu, miermīlīgu demokrātisku Vāciju. Plaši pazīstami Padomju Valdības priekšlikumi visdrīzākajā laikā noslēgt miera līgumu ar Vāciju, izvest okupācijas karaspēku un nodibināt Visvācijas valdību. Šie priekšlikumi no jauna izvirzīti nesen publicētajā PSRS, Albānijas, Bulgārijas, Čehoslovākijas, Polijas, Rumanijas, Ungārijas un Vācijas Demokrātiskās Republikas Ārlietu ministru paziņojumā.

Padomju Savienība prasa arī izpildīt Potsdamas deklarāciju, t. i., visdrīzākajā laikā noslēgt miera līgumu ar Japānu, izvest no Japānas okupācijas karaspēku un novērst japāņu militarisma atdzimšanas draudus.

Amerikas Savienotās Valstis, turpretim, cenšas ieilīdzināt Japānas okupāciju un pārvērst Japānu par placdarmu saviem agresīvajiem plāniem Tālajos Austrumos. Uzstāda-

mās kā okupējošā lielvalsts un pārkāpamas saskaņotos lēmumus par Japānas demilitarizēšanu un demokratizēšanu, Amerikas Savienotās Valstis atjauno Japānā kara flotes bāzes, no jauna izveido Japānas bruņotos spēkus, vajā demokrātiskās organizācijas un palīdz japāņu militaristiem atgriezties pie varas.

Tādējādi, pārkāpdamas savas saistības Vācijās un Japānas jautājumā, Amerikas Savienoto Valstu un Anglijas valdības izjauc pēckara miera nokārtošanu, kurā ieinteresētas visu zemju tautas.

Cīņā par mieru un starptautisku sadarbību Padomju Valdība atbalsta visus pasākumus, lai stiprinātu Apvienoto Nāciju Organizāciju, kas aicināta būt par nopietnu miera un starptautiskās drošības saglabāšanas ieroci.

„Šīs starptautiskās organizācijas spēks, — norādīja biedrs Staļins, — ir tai apstākļi, ka tā pamatojas uz valstu līdztiesības principa, nevis uz citu kundzības principa pār citiem. Ja Apvienoto Nāciju Organizācijai izdosies arī uz priekšu saglabāt līdztiesības principu, tai, bez šaubām, būs liela pozitīva loma vispārējā miera un drošības garantēšanā“.

Angļu un amerikāņu bloka pārstāvi sistemātiski noraida Padomju Savienības priekšlikumus, kas stiprina Apvienoto Nāciju Organizāciju. Vēl vairāk, amerikāņu valdība cenšas pārvērst šo starptautisko organizāciju par ASV valsts departamenta vienkāršu piedēkli, par iestādi, kas maskē amerikāņu agresīvos plānus. Ar to Savienoto Valstu valdība rāda, ka tā nevēlas meklēt ceļus starptautiskai sadarbībai un necienī citu valstu suverenās tiesības, ka tā nodomājusi izraisīt jaunu karu.

Imperialisti tērē daudz pūļu, lai izkropļotu Padomju Savienības miermīlīgo politiku un parādītu to kā propagandu, kā mēģinājumu kādu maldināt. Kas gan var būt vēl tiešāks un skaidrāks par Padomju Savienības vairākkārtējiem priekšlikumiem, kas vērsti pret jauna kara izraisīšanu un veicina starptautiskās sadarbības paplašināšanu? Būdamā uzticīga savai miera cīņas politikai, Padomju valdība pašreizējā Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās Asamblejas piektajā sesijā iesniegusi priekšlikumu pieņemt „Deklarāciju par jauna kara draudu novēršanu un par mieru un tautu drošības stiprināšanu“. Šai Deklarācijā Padomju valdība no jauna aicina nosodīt un aizliegt jauna kara propagandu; aizliegt izmantot atomieročus kā agresijas un cilvēku masveida iznīcināšanas ieročus; nodibināt stingru starptautisku kontroli par šā aizlieguma precīzu un obligātu ievērošanu; noslēgt Miera stiprināšanas paktu starp piecām lielvalstīm un samazināt to bruņoto spēkus par vienu trešdaļu gada laikā ar noteikumu, lai arī vēlāk turpinātu to samazināšanu.

Šķiet, būtu pavisam vienkārši — pieņemt šos Padomju valdības miera priekšlikumus un tādējādi pārbaudīt padomju priekšlikumu patie-

sīgumu. Bet kara kurinātāji, kuriem ir paklausīgs vairākums Apvienoto Nāciju Organizācijā, uzskatīja par labāku padomju priekšlikumus noraidīt. Tos viņi noraidīja tāpēc, ka padomju priekšlikumi izjauc kara kurinātāju nodomus un viņu agresīvos plānus. Pat vairāk, šie kungi sāk draudēt Padomju Savienībai.

Šiem kungiem jau būtu laiks saprast, ka padomju tauta nav piešķaitāma tiem, kam vāji nervi (aplausi) un ar draudiem to nevar iebiedēt. (Ilgstoši aplausi.) Vēsture liecina, ka mūsu miera politika nav vājuma pazīme. Šiem kungiem būtu laiks saprast, ka mūsu tauta spēj aizstāvēt sevi (ilgstoši aplausi), aizstāvēt savas Dzimtenes intereses, ja būs vajadzīgs — arī ar ierociem rokās. (Vētrāini, ilgstoši aplausi.)

Savu agresīvo politiku imperialisti maskē, apgalvodami, ka viņi it kā cīnās pret komunismu. Šis paņēmiens nav jauns. Hitlers un viņa līdzgaitnieki arī centās attaisnot savu agresīvo politiku, norādot uz komunisma briesmām. Visiem zināms, ar ko beidzās šīs hitlerišu viltīgās machinācijas. Acīm redzot Hitlera lauri nedod mieru angļu un amerikāņu bloka kara kurinātājiem.

Bet vienkāršo cilvēku tagad grūti maldināt. Padomju Savienības un tautas demokrātijas valstu piemērā darbaļaudis redz, ka tur, kur pie varas nāk komunisti, nodibinās ista demokrātija, tiek likvidēts bezdarbs, strauji pieaug tautas labklājība un kultura, katram cilvēkam paveras visplašākās iespējas strādāt radošu darbu.

Lūk, kāpēc, neraugoties uz visām imperialistu pūlēm „iznīcināt“ komunismu, tā piekritēju skaits pieaug. Ar katru dienu pastiprinās komunistisko partiju ietekme, kuru rindās tagad, neieskaitot Padomju Savienību, ir vairāk nekā 18 miljoni cilvēku. (Aplausi.)

Komunisms un darba tauta nav šķīrāmi. Tāpēc — kā nevar iznīcināt tautu, tā nevar iznīcināt arī komunismu. (Aplausi.) Tauta jau pēc savas stāvokļa kapitalistiskajā sabiedrībā ir nesamierināma imperialisma ienaidniece, kurš atnes tautām ciešanas un masveida bojā eju laupīšanas karos.

Tautas negrib karu un arvien skaidrāk apzinās, kādā drausmīgā bezdibnī viņas mēģina ieģrūst kara kurinātāji.

Kara draudiem saasinoties, pieaug tautu apņemšanās novērst karu. Visā pasaulē vērsās plašumā un nostiprinās organizēta un varena kustība par mieru, kas apvieno strādniekus, zemniekus, inteliģenci, sievietes un jaunatni, cilvēkus ar visdažādāko politisko pārliecību un reliģiskiem uzskatiem. Tagad tautas cīnās ne vien par to, lai aizliegtu atomieročus, bet arī par to, lai realizētu visu veidu bruņojumu vispārēju samazināšanu, aizliegtu visus kara propagandas veidus, nosodītu bruņotu agresiju un iejaukšanos no ārienes tautu iekšējās lietās.

Padomju tauta stāv par mieru un nelokāmi aizstāv miera lietu. Pauzot tās gribu, PSRS Augstākā Padome šā gada jūnijā atbalstīja Vispasa-

les miera piekritēju kongresa Pastāvīgās komitejas Stokholmas Uzsaukumu. Šo uzsaukumu parakstījuši vairāk nekā 115 miljoni padomju pilsoņu — visi mūsu Dzimtenes pieaugušie iedzīvotāji, līdz ar to paziņojot, ka viņi grib mieru un cīnīsies par stabili mieru. Cīņā par mieru piedalās tautas masu miljoni citās zemēs. Par Stokholmas Uzsaukumu balsojuši un to parakstījuši: Ķīnā — 204 miljoni cilvēku, Polijā, Čehoslovākijā, Bulgārijā, Rumanijā, Ungārijā un Albānijā — vairāk nekā 50 miljoni, Japānā, Korejā, Anglijā, Argentīnā un citās zemēs — 50 miljoni, Vācijā — vairāk nekā 20 miljoni, Francijā — 15 miljoni, Itālijā — 16 miljoni un Amerikas Savienotajās Valstīs — 2,5 miljoni cilvēku. Līdz šai dienai Stokholmas miera Uzsaukumam pavisam savākti ap 500 miljoni parakstu. (Aplausi.) Tas ir ievērojams spēks un bargs brīdinājums kara kurinātājiem.

Tautas, kas cīnās par mieru, ir pārliecinātas par savas taisnīgās lietas uzvaru. Viņas izjauks kara kurinātāju plānus.

Biedri! Lielie panākumi, ko mūsu zeme guvusi pēckara gados, ir padomju cilvēku varonīgā darba un komunistiskās partijas, Ļeņina-Staļina partijas pareizās politikas rezultāts.

Partijas organizējošā un vadošā loma izpaužas visās mūsu valsts un sabiedriskās dzīves nozarēs. Pēc kara partija visus padomju cilvēku spēkus virzīja saimniecības atjaunošanai, mūsu Dzimtenes tālākajam uzplaukumam. Pēc partijas aicinājuma mūsu zemē izvēršās visas tautas socialistiskās sacensība par piecgadu plāna izpildīšanu pirms termiņa. Partija nodrošināja padomju cilvēku kulturas un materiālās labklājības augšupeju. Zem partijas karoga vēl vairāk nostiprinājās padomju sabiedrības morālā politiskā vienība, attīstījās un kļuva vēl ciešāka tautu staliniskā draudzība. Izauģuši jauni plaši darbinieku kadri visās saimniecības un kulturas celtniecības nozarēs, kuras audzinājusi partija un kas apbrūnāti ar marksistiski Ļeņinisko zinātni.

Mūsu komunistiskās partijas darbība rāda, ka tā visaugstāk stāda tautas intereses un prasmīgi cīnās par tām. Kalpojot Dzimtenei un tautai, partija iemantojusi padomju cilvēku mīlestību un viņu pilnīgu uzticību. (Vētrāinji aplausi.) Tas ir Padomju Savienības spēka avots. (Ilgstoši aplausi.)

Lai dzīvo Lielās Oktobra Socialistiskās revolūcijas neuzvaramais karogs! (Aplausi.)

Lai dzīvo varenā padomju tauta! (Aplausi.)

Lai dzīvo mūsu slavenā komunistiskā partija! (Ilgstoši aplausi.)

Lai dzīvo miers visā pasaulē! (Ilgstoši, vētrāini aplausi.)

Atskan apsveikuma saucieni par godu biedram J. V. Staļinam: „Lielajam Staļinam — slava!“, „Lai dzīvo biedrs Staļins!“, „Lai dzīvo mūsu uzvaru organizētājs lielais Staļins!“.

LIELĀS OKTOBRA SOCIALISTISKĀS REVOLUCIJAS 33. GADADIENAI VĒLTĪTĀ SVINĪGĀ SĒDE RĪGĀ

6. novembra vakarā Latvijas PSR Valsts operas un baleta teātri notika Rīgas pilsētas Darbaļaudu deputātu padomes un Latvijas K(b)P Rīgas pilsētas komitejas svinīgā sēde, kurā piedalījās sabiedrisko organizāciju, stachanoviešu, inteliģences un Padomju Armijas pārstāvi.

Tieši pulksten septiņos vakarā pie prezidija galdā ieņēma vietas Latvijas K(b)P CK sekretars b. Kalnbērziņš, Latvijas PSR Ministru Padomes Priekšsēdētājs b. Lācis, Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidija Priekšsēdētājs b. Kirhenšteins, Latvijas K(b)P CK sekretari bb. Titovs, Ņikorovs un Pelše, Baltijas kara apgabala pavēlnieks, Padomju Savienības Varonis armijas ģenerālis Bagramjans, partijas Rīgas pilsētas komitejas sekretars b. Novi-

kovs, pilsētas izpildkomitejas priekšsēdētājs b. Deglavs, ministri, ģenerāļi un rūpniecības uzņēmumu izcilākie stachanovieši.

Svinīgo sēdi atklāja Rīgas pilsētas Darbaļaudu deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētājs b. Deglavs. Orķestris atskaņoja PSR Savienības Valsts himnu un Latvijas PSR himnu.

Svinīgās sēdes dalībnieki ar vētrāinīgu aplausiem uzņēma priekšlikumu ievēlēt goda prezidijā VK(b)P CK Politbiroju ar partijas un padomju tautas lielo vadoni biedru J. V. Staļinu priekšgalā. Visi pieceļas. Vairākas minūtes ilgst ovācijas par godu biedram Staļinam, par godu boļševiku partijai.

Par Lielās Oktobra Socialistiskās revolūcijas 33. gadadienu referēja laikraksta „Cīņa“ redaktors b. Ozo-

liņš. Referents runā par Oktobra Socialistiskās revolūcijas pasaulvēsturisko nozīmi, par lielajām uzvarām, kuras padomju tauta izcīnījusi Ļeņina-Staļina partijas vadībā. Ziņojuma nobeigumā referents sumiņāja tautu ģenialo vadoni, visas pasaules miera karognesēju biedru J. V. Staļinu. Mīļotā vadoņa vārdu svinīgās sēdes dalībnieki uzņēma ar vētrāinām ovācijām. Lielā sajūsmā visi pieceļas. Atskan saucieni: „Lai dzīvo biedrs Staļins!“, „Dārgajam Staļinam — urā!“.

Vētrāinām ovācijām skanot, svinīgās sēdes dalībnieki pieņem apsveikuma vēstuli Josifam Visarionovičam Staļinam. Lielā pacīlātībā klātesošie sumina boļševiku partijas un padomju tautas lielo vadoni.

Pēc svinīgās sēdes notika plašs svētku koncerts. (LTA)

Literaturas, mākslas un kinematografijas darbinieki! Kāpiniet savas meistarības līmeni, radiet jaunus augsti idejiskus mākslas darbus, kas būtu lielās padomju tautas cienīgi!

(No VK(b)P CK Aicinājumiem Lielās Oktobra socialistiskās revolūcijas 33. gadadienai)

PASAULES MIERA BALSTS

ANNA SAKSE

Trīsdesmit trīs gadi vēsturiskā skatījumā nav ilgs laiks spridis, bet gadi kļūst nozīmīgi tad, kad tos vada ideju liesmās degoši cilvēki, kas tālredzīgi skata uz priekšu tautu likteņus, atklāj tām grandiozus mērķus un nosprauc ceļus uz laimīgu nākotni.

Lielas ticības vajadzēja jaunās strādnieku un zemnieku valsts pamatu liecījiem — Lenīnam un Staļinam, lai no atpalikušas un karā izpostītas zemes uzņemtos izveidot pasaulē nebijušu, jauna satura un jaunas formas valsti. Lielā ticībā jaunajam, brīvajam cilvēkam, brīvajam darbam, dzīvi pārveidojošām idejām — lūk, varens spēks, kas trīsdesmit trīs gadus ir pārvērtis veselā erā un ievēlīcis jaunas līnijas ne tikai zemeslodes kartē, bet arī cilvēces sejā.

Visa pasaule bija liecinieks, ka tieši jaunā, tikai nepilnu gadsimta ceturksni pastāvējušā valsts novērsa lielāko noziegumu vēsturē — civilizācijas sagrāvi. Tikai padomju valsts, draudzībā saliedētās un ar cildenajām komunisma idejām apbrūnātās padomju tautas izrādījās tas izšķirošais spēks, kas deva nāvienu triecienam fašismam, kad tas vienu pēc otra bija samalis izkurtējūšās reakcijas vadītās, tautām naidīgās neīstās demokrātijas un karaļvalstis. Kāds izskatītos zemes vaigs bez šīs vēsturiskās uzvaras? — Tas būtu dzelonskāpju iežogojumu apjozts, cietumu un moku ķambaru piesēts, rūpnicās un laukos kustētos badā nomērdēti, šautenēm apsgāti un pātagām sisti vergu bari. Tāds bija Hitlera neslēptais plāns, un tikai Lielā Tēvijas kara uzvara izglāba Eiropu no verdzības kauna, no kultūras bojā ejas, no veselu tautu iznīcības.

Padomju valsts — tā ir pasaules lielāko ģeniju sapņos izlolota, domās iznēsāta, prātos izvērtā, miljonu pašizliecīgāko brīvības un taisnības alkstošo revolucionāru izkarota, simtām isto dzimteni un cilvēka cieņu ieguvušo tautu uzcelta. Nebija līdz 1917. gada oktobrim pasaulē radusies un pastāvējušā valsts, kur valdība ir vienota ar tautu, kur valsts vadītājiem un vadošajai partijai ir tikai vienas rūpes — rūpes par tautas labklājību, par materiālo plauksmi, par kulturalo augšupēju. Tāda valsts radās neizmirstamajās Oktobra dienās, tādā valsts un partijas vadītāji ir Lenīns un Staļins. Vai brīnums, ka tautas ar dziļu mīlestību, ar siltu sirsnību pieķēras savai padomju valstij, savai bolševiku partijai, saviem vadoniem un, atvairījušas interventus un monarchistiskos dēkaiņus, ar darba sajūsmā kvēlošām sirdīm un darba rosmē kaistošām rokām uz cēla rūpnicu milzeņu, no zemes dzīlēm izcēla metālu, ogļu un naftas krājumus, apvienotajos laukos izaudzēja bagātas ražas. Kādreizējā bagātnieku šķiras privilēģija — izglītība — kļuva par tautas īpašumu.

Šādu krāšņumu, šādu straujumu, šādu augstumu padomju dzīve varēja sasniegt tāpēc, ka padomju valstī visas tautas, visi iedzīvotāji slāņi dzīvo vienotu dzīvi, saskaņīgi strādā kopīgu darbu. Valdība un partija nosprauc lielos piecēģu plānus, kuri allaž nozīmē jaunu lielāku labklājības pakāpienu. Zinātnieki neieraužas šauros kabinetos, bet praktiskā sadarbībā ar dzīves celtniekiem meklē un atrod ceļus un līdzekļus straujākam ražošanas kāpinājumam un cilvēka darba atvieglojumam. Rakstnieki un mākslinieki nenoslēdzas zilonkaula torņos, bet vienā elpā ar tautu, ar partiju cīnās par jaunā socialistiskā, par komunistiskā cilvēka ātrāku izaugšanu. Tautas ir vienotas politikā un sadzīvē, vienkāršais cilvēks ir arī politisks darbinieks, savas valsts demokrātiskās tiesības viņš prot aktīvi izmantot, savu darbu prot apvīt ar jaunrades skaistumu.

Padomju valsts virzieni noteikti paversts uz jaunām augstienēm — uz komunismu. So jauno virzienu iezīmē nesen nospraustais, bet jau tālu pavyrītais staliniskais dabas pārveidošanas plāns. Dabas pārveidošana — par to kādreiz stāstīja vienīgi pasakas, par kurām pieaugušie tikai nopūtās — jā, skaists malds tās likās, bet tagad mežu joslas stepēs vairs nav pasaka, tā ir

Istenība, kas ar katru gadu augš un kuplos un savaldīš jaunus sausus vējus. Kanāļi Turkmenijas tuksnesī, Dienvidukrainā un Ziemeļkrievijā — tie top, un drīz izslāpūs zeme no tiem dzers veldzi un pateikdamās sniegs pretim kviešus un kokvilnu, ziedus un ābolus, Volgas, Dņepras un Amudarijas ūdeņi savu milzeņa spēku vairs vēltīgi neaizvels uz jūrām, bet iemirdzinās tālu vižošā gaismā, grieziņ mašīnu ritenus, silidīs dzīvokļus. Jauna teiksma tiek sacerēta mūsu acu priekšā — teiksma par drosmīgu cilvēku plašo vērienu mērķu nosprausšanā un to iemiesošanā dzīvē.

Šāda valsts, kurā visas domas, visi centieni vērsti uz tautas, uz vienkāršo cilvēku laimi, kurā iznīcinātas šķiras un kārtas, kurā ar likumu aizliegts cilvēkam ekspluatēt cilvēku, protams, satrauca un satrauca kapitalistisko zemju valdnieku un valdošo šķiru prātus. Viņi zina, ko nozīmē, ja izmantoto strādnieku, badā mirstošo bezdarbnieku, verdzībā smokošo koloniju tautu skatieni pāri savas zemes robežām saredz mirgojam Kremļa zvazņi, ja viņu lūpas ar mīlestību izrunā vārdu — Staļins, ja viņu sirdīs iedegas apņēmība kļūt par savas zemes saimniekiem. Lūk, kāpēc visu zemju kapitalisti un imperialisti kā indīgas čūskas spļauj savu naidu uz Padomju Savienību, riko karagājienus, gatavo atombumbas, audzē mēra blusas un Kolorado vaboles.

Imperialisti nevar dzīvot bez kara, jo karš nozīmē biznesu, karš nozīmē jaunus tirgus, jaunus vergu barus. Viņi izgudro karam attaisnojumus — teorijas par pasaules pārpadzīvotību, par zemākām un iznīcināmām rasēm. Cik mežonīgi tas skan, salīdzinot ar mūsu zemē paustajām humanitārijām mācībām par tautu draudzību, par rašu vienlīdzību, par cilvēku kā visu rūpju centru. Riebīgi, kā hienu kaučieni skan imperialistu brēkas pēc jauna kara, bet visas pasaules godīgākos cilvēkos sašutumu izsauca Trumena zvēru nometnes ieburkums Korejā.

Padomju Savienība kopš savām pirmajām pastāvēšanas dienām nostājas uz miera pamatiem un nekad nav iekarošanas nolūkos pacēlusi ieročus. Bet padomju valsts ir arī pierādījusi, ka nevienam neļaus bradāt pa saviem brīvajiem laukiem, neļaus savus lepno pilsoņus pārvērst beztiesīgos vergos. Katrs, kas mūsu viesmīlīgajā zemē spers kāju kā ienaidnieku, saņems tādu pašu vēstures mācību, kādu saņēma fašistiskie ieburcēji.

Padomju Savienība stāv kā miera cietoksnis. Visi tās iedzīvotāji, kas aizsnieguši sešpadsmit gadu vecumu, parakstījušies zem Stokholmas aicinājuma. Nevienš deputāts Augstākās Padomes sesijā neprasija palielināt budžētā bruņošanās izdevumus. Padomju valdības lēmumi par lielajām komunisma celtnēm un iesāktie darbi runā visskaidrāko valodu par mūsu miera gribu, par mūsu palāvību saviem spēkiem, par mūsu ticību pasaules progresīvo spēku uzvarai.

Mēs vairs neesam vieni, mums līdzās pastāv draudzīgās tautas demokrātijas valstis, uz mums kā uz miera balstu un miera cietoksni ar mīlestību un cieņu raugās visas pasaules godīgie cilvēki. Liels ir mūsu draugu pulks. Bet mēs nedrīkstam aizmirst biedra Staļina vārdus, ka, jo bezcerīgāks reakcijas stāvoklis, jo avanturistiskāka kļūst tā politika, jo neatlaidīgāk tā cenšas savas grūtības atrisināt kara ceļā. To mēs nedrīkstam aizmirst un nevaram aizmirst, jo redzam, ka šo vārdu patiesību apstiprina asiņainie notikumi Korejā.

Mums jābūt modriem, lai mūsu mierīgo darbu, mūsu pašu un mūsu bērnu laimi neiedrošinātos traucēt fašistiskie bandīti, vienalga, no kura perākļa nākdami. Miera frontes cīnītāju armijā mēs stājamies ar katru darbu, kas vairo mūsu Dzimtenes labklājību, kāpina tās spēku un varenību.

Nav lielāka goda kā būt miera kareivim, stāvēt sardzē par mieru visā pasaulē. Lai slava padomju valsts līdzdibinātājam, nostiprinātājam, uzvaru organizētājam un miera cīņās pirmajam kareivim — lielajam Staļinam!

Brīvā zemē valda miers, rit darbs

J. SUDRABKALNS

Tikai no grāmatām, no vecāku ļaunū stāstiem mūsu pēcnācēji uzzinās, ka zeme, uz kuras dzīvojam, senāk nav piederējusi tautai, bet muļžniekiem, bagātņiekiem, budžiem, ka gadu tūkstošiem zemi kopuši, tai atdevuši savu spēku, savus sviedrus un asinis kalpi, kas nevarēja saukt par savu ne zemes pēdu. Jau miljoni padomju jauniešu paši vairs nav pieredzējuši tādus laikus. Tāpat kā saules gaisma, kā gaiss, ko ieelpojam ik mirkli, pašas par sevi saprotamas, dabiskas lietas vai parādības mums šķiet brīvība, tautas valdība, kolektīvā saimniecība. Bez tām mēs savu dzīvi nemaz vairs nespējam iedomāties.

Zemi darba tautai deva Lielā Oktobra revolūcija. Uz cara imperijas drupām radās jauna pasaule. Tā neatmirdzēja pēkšņi kā pasakains dimanta ābols, tā bija izaugusi tautas gadsimtenū cīņās pret patvaldību un muļžniecību, pret kapitalismu. Tā bija pirktā par dārgāro asinīm, tā bija vēl jāaizstāv pret jaunu ienaidnieku uzbrukiem. Bet idejas, vērtības, likumi, sabiedriskā iekārta, kas nāca kopā ar Oktobra revolūciju, tik patiesīgi un pilnīgi saskaņēja ar tautas masu gribu un visaugstākajiem sapņiem, tik cieši sakļāvās ar neatvairāmiem cilvēces attīstības likumiem, ka nekādas tumsas varas vairs nevarēja apturēt jaunās pasaules tapšanas gaitu. Lenīna un Staļina partija piepildīja tautas ilgas un vadīja tautu tālāk cīņā par jaunu dzīvi.

Tā iesākās ar diviem padomju valdības dekretiem. Rudens naktī Padomju II kongress pieņēma dekretu par mieru un dekretu par zemi. Milzīgās platības, kas bija atradušās muļžnieku, buržuāzijas, cara ģimenes, klosteru un baznīcu rokās, kļuva par darba ļaužu īpašumu. Agrāk trīsdesmit tūkstošiem muļžnieku piederēja apmēram tikpat zemes, cik septiņdesmit pieciem miljoniem zemnieku. Un kalpam nepiederēja nekā Rainis mūsu gadsimtenā sākumā runāja Latvijas kalpa vārdā:

«Tā zeme, ko aru, tā nepieder man, Mana izkopts kungu plavā skan; Kungs pircis zirgu, kas arklā iet, Ir manas rokas tas pircis šķiet.»

Līdz pamatiem pārvērtusies Latvijas lauku dzīve, zīlasiņu un pelēkie baroni, kam kalpoja graudnieki, pusgraudnieki un kalpi, pieder pagātnē. Bet kapitāla valstībā kalpam vēl arvienu jārunā rūgtā naida pilnājam Raipa vārdiem, Izcilais kr. evu dzejnieks Aleksandrs Tvardovskis, kas savā poemā «Muravijas zeme» attēlojis kolchozu uzvaru, nesen bijis Norvēģijā. Savā ceļojuma aprakstā dzejnieks stāsta, cik divainas jūtas viņu sagrābušas Tires fjorda piekrastē, kāda pārtikušā saimnieka mājas aplūkojot. Saimnieks izrādījis savu īpašumu, kūti un kletis, laukus un mežus, un lepnī saucis: «Mans! Tas viss ir mans!» Tvardovskis raksta: «Un nepieradušam tas viss izlikās ne tik daudz interesanti kā savādi — dzīvo ieraudzīt cilvēku, kura īpašums, personīgās labklājības avots ir šis govīs, zirgi, traktors, mājas, sētas celtnes, lopbarības krājumi un ziemi sakrātās mēslu gubas. Bet, lūk, viņa strādniekiem, kurus viņš arī uzskata par savu īpašumu ar viņu rokām, kas prot slaukt govīs, vadīt traktoru, iejūgt zirgus, iztīrīt zirgu stalli un govju kūti, art, sēt, plaut, — šiem diviem cilvēkiem, kas izskatā pavisam maz atšķiras no saimnieka, — viņiem šai privātpašuma pasaulē, ko apsvēti augstāko tikumu autoritāte, — nekā nav. Viņi saņem no saimnieka algu, no ku-

ras viņš novelk maksu par ēdienu un dzīvokli — atveišķu mājiņu, kas atgādina sardzes namiņu, ar divām tīrām viengultas istabām un kopīgu priekšnamiņu, kas ir arī virtuve. Kurā katrā brīdī šis viens cilvēks var viņiem abiem atņemt pajumti un pelņu, jo viņiem nav nekādas citas mantas kā vien spējas strādāt saimnieka labā. Viņi jau krietni gados, bet abi neprecējušies, jo saimnieks neturēs ģimenes laudis. Un cilvēka dabiskākais sapnis par savu ģimeni, savu kaktiņu ar katru gadu kļūst arvienu nedrošāks, arvienu nepiepildāmāks.»

Kalpu un kungu laiki Latvijā aizgājuši un vairs neatgrieziesies. Lielā agrārā revolūcija, kas nāca ar kolchozu uzvaru un kas Partijas vēstures īsajā kursā savā nozīmībā pielīdzināta 1917. gada Oktobra revolūcijai, apvērsumam, zemi it kā pa otram lāgam nodeva tautas rokās. Zemes kopējiem bija doti jauni mērķi, viņu apvērsmis pašķīries jaunās tālēs. Ar vēl lielāku mīlestību, ar aizvien pieaugošām zināšanām, ar varenu agrotehniku padomju lauksaimnieki, lopkopji, dārznieki tuvojas zemei, un tā kļūst aizvien atsaucīgāka, devīgāka, bagātāka, cilvēkam no tās vairāk prieka un labuma. Amerikas fermeris nekāro, lai viņa druvās kļūtu devīgākas, viņš taču nav apņēmis pabarot bezdarbniekus, visus izsalkušos, jo tiem nav naudas un tie nekā nespēj nopirkt. Eroziņa kā launa ādas un kaulu slimība saēd miljoniem hektāru auglīgas zemes, vēji milzīgos putekļu mākonos aiznes to pa gaisiem. Nupat lasījām, par kādu drausmīgu postāžu pārvēršas Austrālijas kontinents. No iznīcināto eikaliptu mežu paliekām no tukšnešiem, kur upes izsīkušas, nāk sveltmaina nāves dvasa. Galvaspilsētā Kanberā smiltis virpuļo pa parlamenta kāpņēm. Bet tur augšā, tur iekšā bakķerj un viņu sulaiņi spriež par to, kā uzbūvēt jaunus cietumus, kur varētu ieslodzīt visus komunistus, visus tos, kas prasa mieru un darbu, visus tos, kas negrib vergot Volstritām. Un zeme gaidīt gaida mīlestību, darbu, mieru, lielus mērķus, — nepiesātināmi rīmas un tūlas, savlabuma kārotāji viņi derdzas, tādiem noplicinātājiem viņas klēpis kļūst reiz tikai kaos.

Jaunai, zaļoksnei dzīvībai, radīt, ziedēt, auglības alkstošai zemei allaž un visur dodas talkā padomju laudis. Cik jau reizi Komunistiskā partija un biedrs Staļins nākuši zemkopjiem, lopkopjiem, dārzniekiem palīgā ar jauniem ierosinājumiem, plāniem, uzdevumiem, un vienmēr vairāk saraucas neauglīgās, inertās, cilvēkam naidīgās zemes platība. Padomju zeme kļūst jauna.

Par jauniem, vēsturiskiem zemes aktiem, dabas pārveidošanas dokumentiem varam nosaukt arī dekretus par gigantiskajām hidroelektrostacijām un kanāliem. Karakumas tuksnesis gan jau sen piederēja cilvēkam, bet dzīvības tur nebija, tikai smiltis skrēja pa gaisiem un sitās seņā pārdrošniekam, kas, kamiela mugurā sēdēdams, lūkoja šķērsot smiltājus. Tās un daudzas citas zemes, kas gadu tūkstošiem gulējušas stingas, bez dzīvības, tagad dzirdīs kanāļi sava dīs meži, un smiltis kļūs auglīga.

Ko darijuši kapitalisti, imperialisti, monopoliisti, lai izlabotu trūkumus, klūdas, kādas atrodamas pasaules sistemā? Slava kam slava, viņi izaudzinājuši dzīvas radības, kādas nebija atrodamas nevienā zooloģijas grā-

matā, — ne Linnejs, kas sugas uzlūkoja par mūžmūžīgām, nemainīgām, ne Darvins, kas turējās pie evolūcijas teorijas, ne savos visnelāgākajos naktis murgos nebija redzējuši un klasificējuši mēra blusas kā sevišķu audzējamo un lietderīgu kukaiņu sugu. Tuksnešiem, neauglīgiem tīrelēm, postatāžam kapitalisti ik gadus pievieno jaunus nāves apgabalus, atmatā pamestas druvās, sausuma un vēju iznīdētus dārzus. Un vislielākais dzīvības avots, atomu enerģija viņu plānos izvērsas par nāves ieroci, ar ko var saagraut ciemus un pilsētas, salas un kontinentus. Viņu zemes mīlestībai pavissam baigs raksturs, — zeme viņiem vajadzīga, lai tur nodibinātu vergu robotu kolonijas, koncentrācijas nometnes, cietumus, mērlusnīcijas un atombumbotāju laboratorijas. Iznicība un asiņains tvans kāpj debesīs no Volstrita valstības.

Auglības smaržas izsūta pasaulē padomju zeme. Staļina ģeniele plāni dos padomju laudim miljoniem hektāru auglīgas zemes. Padomju valsts dzima priekš 33 gadiem ar miera un zemes dekretiem, ar zaļoksna dzīvības un radoša darba idejām un nodomiem. Kad domājam par to, mēs it kā ieraugām augstā kalnā cilvēku, kas no virtsoņes, rīta saulei lecot, sveicina jauno, brīvo cilvēci.

Oktobra revolūcija arī latvietim pašķīrusi ceļu uz šo jauno pasauli. Mēs redzam, cik ātri mūsu tauta iejutusies, iedzīvojusies jaunajā iekārtā, cik dedzīgi tā iekļāvusies jauncelsmes darbos. Tur viens iemesls, viens pamats — padomju iekārta, socialisma, komunisma idejas atbilst mūsu tautas demokrātijas garam, Latvijas darba ļaužu ilgam. Un, lūk, mēs «Zvaigznē» lasām jaunās dzejnieces «Poemu par septiņvārpu kviesi», un tā ir pavisam cita valoda nekā senlaikus budžu un baronu kalpam, nekā trulajam norvēģu budžim vai Amerikas un Austrālijas fermerim, tuksneši izplēvējam, bada veicinātājam. Kolchoza sējējs vēl dzīvību un zeltainu ražu katram kviesu graudam, jo raža saplūst tautas kletīs, dara stipru tautu. Lai zaļo jaunās dzīves asni, — sauc Latvijas kolchoznieks.

Lūk, lasām avīzē Valkas rajona kolchoznieku aicinājumus celt lopkopības ražīgumu, — uz brīvas zemes ikvienam priekš strādāt tautas labā, miera un nākotnes labā. Lūk, «Cīņā» lasām par Valmieras rajona Lenīna vārdā nosauktā kolchoza ļaužu gaišo, darbīgo dzīvi: «Vai agrāk mēs varējām kaut sarnot par šādu turīgu un kulturalu dzīvi? Nekad. To visu mums deva tikai padomju vara. Viena bija tā, kas iehesa laimi arī latviešu sētā.»

Un no jauna mēs domājam par brīnīgajiem vārdiem, kas atskanēja pirms 33 gadiem no padomju valsts dibinātāju, izcīnītāju, cēlāju lūpām — miers un zeme, miers un darbs. Šie jēdzieni likti mūsu iekārtas pamatos, šie vārdi spāno visas pasaules darba laudis. Mēs raugāmies tālu pasaulē, salīdzinām citu zemju dzīvi ar savējo. Lūk, eikalipts, kam jāaiziet bojā Austrālijas tuksnesī, stulbu cilvēku roku sagraizītam, smiltīm un vējiem pamestam. Kaukazā tas sen jau kļuvis par dzīvības sargu, zaļās koku armijas zaidatu. Lūk, Laurenča upe Amerikā vēltīgi izšķīz savu straujumu enerģiju, jo monopolkēniņi nevēlas to nodot valstij, tautai. Volgā un Dņeprā izaugs, pacelsies varen, dambji, un lielo upju ūdeņi dos gaismu, spēku, dzīvību, tuksneši kļūs par druvām un dārzēm. Mūsu brīvajā zemē mūžam valdīs miers un ritēs darbs.

Nākamajā nedēļā

Kinoteatros sāk demonstrēt jaunu padomju mākslas filmu «Varenais spēks» un jaunu krāsainu dokumentālu filmu «Kniešu tautas uzvara».

Sodien Filharmonijas koncertzālē Lielās Oktobra socialistiskās revolūcijas 33. gadadienai veltīts koncerts. Piedalās Valsts koris galvenā diriģenta LPSR nopelniem bagātā mākslas darbinieka J. Ozoliņa vadībā. LPSR nopelniem bagātā māksliniece P. Baltābola, solisti A. Vāne, E. Plūksna, L. Rubene, V. Cirule. Sākums pl. 20.30.

8. novembrī Filharmonijas koncertzālē mākslas meistarū koncerts. Piedalās LPSR tautas mākslinieks, Staļina premijas laureāts J. Jurovskis, LPSR nopelniem bagātā māksliniece, Staļina premijas laureāte Z. Katlāps un A. Vilmanis, Staļina premijas laureate V. Līne, LPSR nopelniem bagātā mākslas darbiniece H. Cinka-Berzinska, LPSR nopelniem bagātā māksliniece V. Čoburs, A. Ābele, J. Pankrate, J. Tomgorova, A. Vāne, A. Lembergs, R. Veide, J. Kepītis. Sākums plkst. 20.30.

9. novembrī Latvijas Padomju rakstnieku savienībā tulkoļauju sekcijas sanāksme. A. Baugas referāts «Līdzvērtīgs tulkojums». Sākums plkst. 19.

10. novembrī Latvijas Padomju mākslinieku savienībā grafiku sekcijas sanāksme. Sākums plkst. 17.

o Konservatorijas zālē starptautiskajai jaunatnes dienai veltīts vakars. LLKJS CK sekretāra V. Krūmina referāts. Koncerts. Sākums plkst. 20.

o LVU aulā komponista A. Žilinska daiļrades vakars. Piedalās LPSR nopelniem bagātā māksliniece, Staļina premijas laureāte A. Frinbergs, V. Davidone, L. Rubene un autors. Sākums plkst. 20.30.